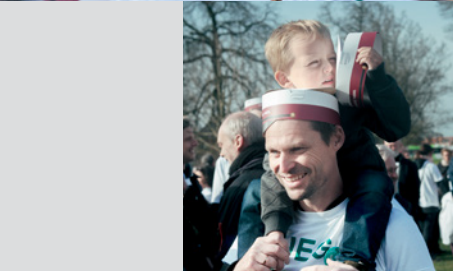

GYMNASIE SKOLEN

18. MAJ 2018 • #4

OK 18: Offentligt ansatte stod sammen og fik en aftale

MEDELSBLAD FOR GYMNASIESKOLENERNES LÆRERFORENING

Vi hjælper dig med den perfekte studietur fra start til slut

En vellykket studietur er vigtig for både elever og lærere. Vi sørger for at sammensætte et spændende program, som matcher både destinationens muligheder og de ønskede fagkombinationer.

**Hent gratis guide
til planlægning
af turen her:**

grupperejsebureauet.dk

Siden 2005 har vi haft fokus på at arrangere studierejser for ungdomsuddannelser - vi har stor erfaring i at sammensætte det rigtige program ud fra jeres budget.

Kontakt os på telefon 44 94 60 90 eller send os en email på info@grupperejsebureauet.dk - vi sidder klar til at hjælpe dig.

**GRUPPE
REJSE
BUREAUET**

Håb for fremtiden

Så skete det langt om længe! Vi fik en afslutning på overenskomstsagaen – i hvert fald en foreløbig, idet der jo skal være en urafstemning blandt medlemmerne – da forhandlerne om aftenen den 28. april trådte ud foran Forligsinstitutionen og bekendtgjorde, at der nu også var indgået forlig på det statslige område.

Vel egentlig ikke noget større chok, hvis man skal se helt nøgternt på det, at det ikke endte i storkonflikt. Specielt ikke efter at (i øvrigt også forudsigelige) delforlig begyndte at indtræffe. Jeg skal gerne indrømme, at jeg hørte til den gruppe, der helt fra begyndelsen aldrig troede på en konflikt, af den simple grund at for mange og for vigtige mennesker havde for meget på spil – især en vis højtpositioneret herre, der dog i forvejen gør rigeligt for at ødelægge tingene for sig selv – nu også bevæbnet med Trump-våbnet Twitter!

Nu kan jeg således i næsten Jan Mølby'sk bagklogskab sige: "Det kan jo ikke komme bag på nogen, det kunne man næsten have sagt sig selv." Ulven kom heller ikke denne gang, om end den var tættere på end længe. Faktisk lige på den anden side af hegnet med den ene fod og halvdelen af det spidse tandsæt indenfor.

Ja, nærmest symbolsk med de sidste og nervepirrende forhandlingsdage og -nætter blev ulven jo skudt og dræbt i det jyske. Det er ikke ensbetydende med, at andre ulve ikke kan komme. Fagbevægelsens musketerer – hvad enten den stod distancen eller ej – lagde det fornødne pres på arbejdsgiver. Truslen om en storkonflikt viste sig ganske

effektiv. Så ved siden af det, der vel – situationen taget i betragtning – må anses for et ikke helt dårligt overenskomstresultat, kan fagbevægelsen klappe sig selv på skulderen over en velorganiseret og veludført kampagne, der formåede at vinde folkestemningen. Den medvind og det sammenhold, der de seneste måneder er blevet sjældent varmt, er måske værd at smede videre på?

Vi skrev i seneste udgave om den danske model, og at den langstrakte og besværlige forhandlingsproces denne gang kan give anledning til refleksion over, hvordan systemet er indrettet. Nogle ser den endelige forløsning som en sejr for modellen, mens andre, for eksempel den socialdemokratiske statsministerkandidat, Mette Frederiksen, nu vil ændre den og nedlægge Moderniseringsstyrelsen, der af mange ses som den egentlige skurk siden OK 13. Men sjovt nok var det jo en socialdemokratisk finansminister, der opfandt styrelsen, og en socialdemokratisk ledet regering, der for alvor satte den danske model under pres med sin ageren. Lidt drilsk kan man sige, at den nuværende statsminister – trods store problemer med at skelne mellem erhverv og privatliv – og hans regering har været noget bedre til at respektere den danske model end forgængeren. I hvert fald udadtil.

Læs mere om OK 18-resultatet på de følgende sider.

God læsning!

Morten Jest, chefredaktør

6

16

34

TEMA

OM LÆRERROLLEN

3 LEDER

4 INDHOLD

6 MARATONFORHANDLINGER
OG MUSKETERED

12 GL MENER

14 KORT OM UDDANNELSESPOLITIK

16 TEMA OM LÆRERROLLEN

24 KORT OM LØN OG ANSÆTTELSE

26 GYMNASIELIV

28 LÆRER: REFORM TRÆKKER
NATURGEOGRAFI I EN MERE
NATURVIDENSKABELIG RETNING30 NATURGEOGRAFILÆRER: VI SKAL
IKKE BARE BLIVE DÅRLIGE FYSIKERE

32 KORT OM UNDERVISNING

34 GENERATION FREMTIDSPLAN

38 KRONIK

43 GL-E KURSUSNYT

44 KULTURHELIKOPTEREN

46 BREVKASSEN

47 MINDEORD

48 ANMELDELSER

49 MARKEDSPLADS

Brug iBøger® under eksamen

iBøger® er stadig **tilladte hjælpemidler** under eksamen*

---

* Ifølge § 6, stk. 4 må eleverne anvende internettet for at få adgang til digitalt undervisningsmateriale, der er blevet anvendt i undervisningen, "såfremt det ikke kan medbringes og opbevares lokalt".

Kilde: Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser

Maratonforhandlinger og musketered

Overenskomstforhandlingerne begyndte i midten af december og sluttede mere end fire måneder senere. Sikringen af den betalte frokostpause og et stærkt sammenhold mellem de offentligt ansatte er en del af fortællingen om OK 18.

Lettelsens suk

Innovationsminister Sophie Løhde (V), de statsansattes chef-forhandler, Flemming Vinther, og formand for Akademikerne, Lars Qvistgaard (til venstre), kom sammen ud fra Forligsinstitutionen og præsenterede et forlig på statens område lørdag den 28. april om aftenen. Aftalen kom i hus få dage før den sidste deadline for forhandlingerne, og dermed blev en konflikt afværget. Den betalte frokostpause var det sidste, som faldt på plads. Aftalen betyder, at frokostpausen nu er overenskomstsikret. Flemming Vinthers brede smil skyldtes dog også, at det omstridte privatlønsværn blev afskaffet. Det var han med til at aftale med daværende finansminister Bjarne Corydon i 2015.

Studerthuen trykker

For første gang siden 1969 var gymnasielærere og akademikere på vej mod en konflikt. I flere store byer over hele landet blev der afholdt demonstrationer, og studenterhuer i pap fra GL med sloganet 'Respekt for den danske model' blev flittigt brugt.

Lærerne må vente

Det lykkedes ikke lærerne at få en arbejdstidsaftale i år. Anders Bondo Christensen, som er formand for både Forhandlingsfællesskabet for kommunerne og Lærernes Centralorganisation, måtte erkende, at det ikke var muligt at lande en arbejdstidsaftale denne gang. I stedet blev det aftalt at ned-sætte en kommission, som blandt andet skal

afdække, hvordan arbejdstidsreglerne understøtter lærernes muligheder for at skabe kvalitet i undervisningen. Mange folkeskolelærere var bagefter meget skuffede over resultatet, men Anders Bondo Christensen forklarede, at alternativet efter hans mening var en konflikt uden et resultat for lærerne.

Formanden på talerstolen

“Vi ønsker at fastholde en betalt spisepause. Det skal være slut med ensidigt at fjerne goder med et penne-strøg. At fjerne frokostpausen er tyveri ved højlys dag”. Sådan lød det fra formand for GL Annette Nordstrøm Hansen, da hun talte ved en stor demonstration den 10. april på Bertel Thorvaldsens Plads tæt på Christiansborg i København.

Nok er nok

Foran Forligsinstitutionen opstod der en helt særlig kultur af offentligt ansatte, som mødte op dag og nat for at heppe på forhandlerne. Der blev drukket masser af kaffe og givet knus til højre og venstre mellem alle typer offentligt ansatte. Nina Palesa Bonde fra DJØF personificerede den nye bevægelse med sit ‘Nok er nok-råb,’ som nærmest er blev danmarkskendt. Selv kommunernes chefforhandler, Michael Ziegler, holdt en passioneret takketale for de engagerede demonstranter, da forliget for kommunerne endelig var faldet på plads.

Dennis Kristensen gik selv

Det var en dramatisk udvikling i overenskomstforhandlingerne, da LO-forbundene med FOA i spidsen lavede en aftale for deres ansatte i regionerne den 25. april. Aftalen betød ikke en sikring af den betalte spisepause, og især FOA’s formand, Dennis Kristensen, blev beskyldt for at være illoyal over for den såkaldte musketered. Selv mente han dog, at aftalen med regionerne var den berømte første klat i ketchup-effekten.

OK
18

På vej mod storkonflikt

For første gang nogensinde så det ud til, at alle grupper af offentligt ansatte ville komme i konflikt. Det betød også, at pædagoger, gymnasielærere, portører og mange andre offentligt ansatte samlede sig til demonstrationer flere steder i landet. Her er det i København den 10. april.

OK 18

Det ser svært ud

Formand for Akademikerne Lars Qvistgaard, som også forhandler på vegne af gymnasielærerne, havde til tider under overenskomstforløbet meget svært ved at tro på, at der kunne opnås et forlig på statens område. Flere gange

gik forhandlerne hjem med oplevelsen af, at der ikke var noget perspektiv i at forhandle videre.

En overenskomstsikring af frokostpausen var et ultimativt krav, og det lykkedes som bekendt til sidst.

Efterlader ingen tilbage

Flemming Vinther, chefforhandler for 180.000 statsansatte, blev ved med at understrege, at der skulle laves en aftale for alle grupper, og at musketereren ville holde. Han har en fortid i forsvaret og har flere gange refereret til, at man ikke efterlader nogen i felten. Den slags bemærkninger gjorde ham også til en populær forhandler ude foran Forligsinstitutionen.

En fælles løsning

Den 10. april tændte gymnasielærere og andre offentligt ansatte fakler på Rådhuspladsen i Aarhus. Offentligt ansatte demonstrerede for en fælles løsning, som blev et meget brugt slogan under overenskomstforhandlingerne.

Stormøde i Fredericia

Gymnasielærere sad side om side med 3F'ere, pædagoger og DJØF'ere og planlagde aktiviteter op til og under en eventuel konflikt. Den 22. marts mødtes ikke færre end 10.000 tillidsrepræsentanter til stormøde i Fredericia. Til-

idsrepræsentanterne Claus Lykkegård Due fra Rosborg Gymnasium og HF og Dorte Lind Damkjær fra Vejle Tekniske Gymnasium var to af dem.

Spørgsmål om konflikten

Den 7. marts varslede Finansministeriet lock-out af 120.000 statsansatte. Inden da havde fagbevægelsen varslet strejker på en lang række arbejdspladser, heriblandt 19 gymnasier. Udsigten til strejker og lockout rejste flere spørgsmål blandt lærere og andre offentligt ansatte. GL var ude på flere skoler og fortælle om udsigterne til en eventuel konflikt som her på Stenhus Gymnasium den 12. marts.

Forligsmanden - en sej kvinde

Den 72-årige forligsmand, Mette Christensen, har været den tavse hovedperson i de lange overenskomstforhandlinger. Medierne har ikke kunnet ryste et ord ud af hende, og ingen har vidst, hvad hendes strategi var for at få parterne til at blive enige. Hun nåede at udsætte konflikten to gange, hun indkaldte forhandlere fra kommunerne, når hun ikke kunne komme videre med statens forhandlere, og omvendt. I sidste ende lykkedes det hende at få parterne til at lande en overenskomst og dermed undgå en storkonflikt på det offentlige arbejdsmarked.

OK-aftale med markante resultater

Der har efter overenskomstforliget været flere forskellige udlægninger af værdien og 'prisen' i offentligheden. Uanset perspektivet indeholder aftalen for GL-medlemmerne markante resultater i forhold til udgangspunktet.

Reaktionerne har været noget blandede, efter at forhandlerne en sen lørdag aften i april kunne berette om den aftale, de efter det, der havde følt som en evighed, netop var blevet enige om bag Forligsinstitutionens hvide mure.

Ikke alle deler den begejstring, som forhandlerne selv og fagbevægelsen generelt – nogle mere moderat end andre – har givet udtryk for. Noget hænger måske sammen med den manglende aftale for folkeskolelærerne, hvilket jo oprindeligt var et af den berømte musketereds kardinalpunkter, mens andre synes skeptiske over prisen for det vundne.

For akademikerne – og dermed gymnasielærerne – isoleret set indeholder aftalen dog nogle markante resultater på de hovedpunkter, hvorpå man var gået i 'krig'.

Det handler blandt andet om den betalte frokostpause, som nu utvetydigt og endeligt er blevet skrevet ind i overenskomsten. "Pauser medregnes, hvis de varer mindre end en halv time, og den ansatte står til rådighed for arbejdsgiveren og ikke må forlade arbejdsstedet", lyder det således i teksten. Det betyder naturligvis ikke, at lederen kan planlægge møder i alle frokostpauser, da man ifølge EU-lovgivningen har ret til pause. Reelt betyder det, at de fleste ikke vil opleve ændringer, i forhold til hvad de har været vant til – og altså som sagt,

at den betalte pause ikke kan inddrages.

Selvom det kan betragtes som et defensivt krav fra lønmodtagerne at beskytte noget, man mener at have haft i evigheder, kan det alligevel ses som en stor og vigtig sejr, idet arbejdsgiver anså det for en kutyme, som det var op til den enkelte arbejdsgiver at beslutte. Det var jo potentielt to en halv times ekstra arbejde ugentligt for de samme penge, der lå som en tikkende bombe under frokostbordet.

Lønfremsgang

Lønnen var et andet område, hvor der blev fremskudt spore. Ikke alene endte det med en lønramme på 8,1 procent, hvoraf størstedelen kommer til at gå til generelle lønforhøjelser og dermed sikrer reallønnen; nok så vigtigt slap man af med det såkaldte privatlønsværn, som betød, at hvis lønudviklingen var højest på det private arbejdsmarked, ville de offentligt ansatte kun få 80 procent af lønudviklingen, mens der til gengæld skulle tilbagebetales med 100 procent, hvis lønudviklingen var højest på det offentlige arbejdsmarked – deraf innovationsminister Sophie Løhdes indgangsbøn til forhandlingerne om, at lønmodtagerne "skyldte" fra sidste gang. Fremover vil den omdiskuterede reguleringsordning blive videreført i en symmetrisk form og udmønte 80 procent begge veje, så den private lønudvikling kan følges.

Ja eller nej ved urafstemning

Aftalen indeholder desuden en række andre elementer, blandt andet om kompetencefond, overenskomstdækning af chefer og administrativt personale på selvejende institutioner, forhøjet ATP til akademikere, udvikling af lederuddannelse i psykisk arbejdsmiljø og ændring af plustid, som nu kan ske uden om tillidsrepræsentanten – netop dette har været genstand for kritik og er i dele af medierne blevet fremstillet, som om alle nu kunne regne med 42 timers arbejdsuge som en del af prisen for lønstigninger og frokostpause. Sådan går det næppe – men læs mere om overenskomstforligets konkrete betydning på gymnasieskolen.dk og gl.org (dette blad havde deadline kort efter aftalens indgåelse).

GL's medlemmer skal nu ved en urafstemning, der løber indtil 24. maj, godkende eller forkaste aftalen, som dog ved et nej kan stemmes igennem af de andre organisationer i det akademiske forhandlingsfællesskab (og omvendt). GL's hovedbestyrelse anbefaler medlemmerne at stemme ja. ■

” GL var aldrig kommet så langt med arbejdstidskravene alene. Vi kom så langt, fordi vi stod sammen med de andre underviserorganisationer i AC.

GL-FORMAND:

Overenskomstaftalen har stor betydning for gymnasielærerne

Gymnasielærerne har fået en rigtig god overenskomstaftale, vurderer GL-formand Annette Nordstrøm Hansen.

Spisepausen og lønstigningerne er store plusser, samtidig med at gymnasielærerne slipper for mere decentral og individuel løn.

Ifølge Annette Nordstrøm Hansen er en

af de helt store sejre ved OK 18, at fagbevægelsen viste, at det nytter at stå sammen.

”Det er nok noget af det allervigtigste, hvis man ser OK 18 i et længere perspektiv. Det samarbejde, der er kommet op at stå med OK 18, skal udbredes til mere end et spørgsmål om overenskomsten. Det kan bruges til at diskutere, hvad det er for en

offentlig sektor, vi skal have, hvordan den offentlige sektor skal ledes, og hvordan vi håndterer de mange nedskæringer i den offentlige sektor,” siger Annette Nordstrøm Hansen. ■

gymnasieskolen.dk

En ny styrke at bygge videre på

Truslen om konflikt på det offentlige arbejdsmarked fik røster frem om, at det ville sætte Danmark i stå. Og ja, det ville en konflikt have gjort. Elever og studerende ville ikke få deres undervisning og eksamen. Togene ville holde stille, så medarbejderne i den private sektor ikke kunne komme på arbejde. Flyene ville holde på landingsbanen i lufthavnen, fordi meteorologerne og flyvelederne ikke kunne passe deres arbejde. Børnene kunne ikke komme i skole eller daginstitution. Din mor kunne ikke få en ny hofte. Og eksporten ville være truet, fordi dyrlægerne ikke kunne varetage deres kontroller. Og så fremdeles.

I den offentlige debat bliver den offentlige sektor ofte fremstillet som noget uproduktivt, mens den private sektor får hjulene til at køre. Men den private sektor fungerer kun, fordi den offentlige sektor har sørget for, at fundamentet er i orden. Det er ikke bedre, mere produktivt eller finere at være ansat i den ene sektor frem for den anden. Lad os få sat en effektiv stopper for den diskussion.

Lad os i stedet koncentrere os om at få den offentlige sektor til at fungere endnu bedre. Den nyvundne solidaritet mellem offentligt ansatte, fra overlægen til serviceassistenten, skal bruges til en ordentlig diskussion af, hvilken offentlig sektor vi vil have – og hvilke forhold der er en forudsætning for, at den kan fungere godt som Danmarks fundament. Velfærd er grundstenen for vores fælles videre færd.

Den næste kamp bliver at få stoppet grønt-høsterbesparelserne, som er ødelæggende for kvaliteten af de offentlige opgaver, og som kun fører til flere og flere stress-sygemeldinger og frustrationer blandt offentligt ansatte.

Topforhandlerne ved OK 18 fik skabt et rimeligt overenskomstresultat for de offentligt ansatte – selvom det er rigtig trøls, at der ikke kom løsninger på underviserarbejdstid. Når det alligevel blev et acceptabelt resultat, var det kun, fordi forhandlerne havde fællesskabets styrke i ryggen; ude foran Forligsinstitutionen, rundtom i landet ved skulder-ved-skulder-demonstrationer blandt de offentligt ansatte, og fordi rigtig mange privatansatte valgte at bakke op om de offentligt ansatte. Forståelsen for solidaritetens og fællesskabets styrke er blevet revitaliseret. Sammen kan vi løfte. Vores næste fælles opgave er at få stoppet nedskæringerne i den offentlige sektor, så alle offentligt ansatte kan løfte arbejdsopgaverne på et rimeligt kvalitetsniveau.

Til sidst vil jeg gerne takke alle medlemmer og tillidsrepræsentanter, som har ydet en stor indsats landet over for at synliggøre, at gymnasielærere kæmper sammen med andre faggrupper i den offentlige sektor. Jeg har fået mange meldinger om, at vores studenterhuer og bannere har været godt repræsenteret over hele landet. Nu er OK 18-resultatet til urafstemning frem til den 24. maj. Deltag i afstemningen, og vis dit engagement.

GL's formand
Annette Nordstrøm Hansen

REFORM KLARE

LÆREBØGER

125
nye iBøger®

75+
nye papirbøger

Hold dig opdateret og få inspiration på:

systeme.dk

KORT OM UDDAN- NELSES- POLITIK

g LÆS MERE PÅ
GYMNASIESKOLEN.DK

SKOLER: PROFILGYMNASIER SKABER ENDNU STØRRE ULIGHED

Får alle gymnasier mulighed for at blive profilgymnasium, vil det kun forstærke den skæve fordeling af elever. Det mener skoler, som har en stor andel af elever med anden etnisk baggrund.

“Gymnasierne på Vestegnen styrtbløder elever i øjeblikket. Det her forslag vil kun gøre problemet værre,” siger Kirsten Jensen, der er rektor på Hvidovre Gymnasium og HF.

gymnasieskolen.dk

g

ELEVER: TOPKARAKTERER ER NØDVENDIGT FOR AT FÅ ET GODT LIV

Gymnasieelever og andre unge, der er i gang med en uddannelse, er på konstant jagt efter høje karakterer. Hver dag føler de et pres for at være en succes fagligt. Det viser en ny undersøgelse blandt 1.500 unge, som Psykiatrifonden står bag.

I undersøgelsen siger 41 procent af de unge, at de kun er tilfredse med deres præstationer, hvis de får 10 eller 12, og 42 procent mener, at topkarakterer er nødvendigt for at få et godt liv.

Birgitte Vedersø, formand for Danske Gymnasier, nikker genkendende til det billede, undersøgelsen tegner.

”Eleverne er meget fokuserede på karakterer, og de har brug for hjælp til at skrue ned for præstationspresset,” siger Birgitte Vedersø.

gymnasieskolen.dk

g

5. JULI
ANSØGNINGSFRIST
KL. 12.00

SKAL DINE ELEVER HAVE EN FREMTIDSSIKRET UDDANNELSE?

På bacheloruddannelsen i Softwareudvikling lærer man at designe og programmere software til fremtidens teknologiske løsninger. Man kommer til at arbejde med kommunikation, formidling og forretning. Tilsammen giver det forudsætninger for at udvikle og designe it-løsninger og samtidig rådgive virksomheder eller organisationer om, hvordan de kan tage en løsning i brug.

Det er kreativt at skabe softwareløsninger. Er man samtidig dygtig til matematik, kan man

også blive en dygtig softwareudvikler. Det kræver ikke nogen erfaring med programmering at studere Softwareudvikling. Man lærer det på studiet. Det eneste, det kræver, er lyst til at lære et nyt sprog – for at lære at programmere er lidt ligesom at lære et nyt sprog.

IT-Universitetet har et aktivt og levende studiemiljø, hvor de studerende har rig mulighed for at engagere sig i tværfaglige og sociale aktiviteter. De har også gode muligheder for at læse i udlandet, hvis de ønsker en international profil.

Læs mere på **ITU.DK**

TEMA

OM LÆRERROLLEN

“Tryghed er grobund for god læring”

Hvis en elev ikke har det godt, tilbyder lærer Julie Thygesen sin hjælp. Hun bruger gerne ekstra tid på at snakke med elever om deres personlige problemer.

I gennem en længere periode havde Jarl Ejsing-Duun kæmpet med lavt selvværd. Han går i 3.g på Høng Gymnasium og HF, og i starten af skoleåret fik han ikke lavet sine lektier, fordi hans hoved var fyldt med personlige problemer.

Det opdagede lærer Julie Thygesen, og en dag trak hun ham til side og tilbød sin hjælp. Det udviklede sig til flere længere samtaler efter skoletid, hvor Jarl Ejsing-Duun fortalte, og Julie Thygesen lyttede.

“Julie er utrolig forstående, og det hjalp mig at snakke med hende. Jeg føler, at jeg altid kan komme til Julie,” siger Jarl Ejsing-Duun.

For Julie Thygesen er det helt naturligt at bruge ekstra tid på elevernes trivsel.

“Jeg holder af mine elever, og jeg fortæller dem, at hvis der er det mindste, så må de bruge mig, for jeg vil gerne lytte,” siger Julie Thygesen, der underviser i dansk og psykologi på Høng Gymnasium og HF.

Trivsel er altafgørende

Julie Thygesen bevæger sig ned mod sin 1.g-klasse, som skal i gang med at producere

reklamefilm. Da eleverne har forstået dagens opgave, siver de ud af klasselokalet.

En pige i klassen tager kontakt til Julie, fordi hun føler sig holdt udenfor. Det gør ondt. Hun fortæller tillidsfuldt om sin oplevelse. Julie Thygesen lytter og lover at tage en snak med de andre.

Jeg siger altid til mine elever, at jeg ikke ville tilbyde at tale med dem, hvis jeg ikke mente det.

Tryghed giver bedre trivsel, og det skaber grobund for god læring. Den læresætning har Julie Thygesen arbejdet ud fra, siden hun blev færdiguddannet i 2014.

“Trivsel er altafgørende for læring. Jeg er ikke bleg for at afvige fra min planlagte undervisning, hvis jeg kan mærke, at det ikke fungerer socialt i klassen,” siger Julie Thygesen.

Hun har også afholdt ‘klassens time’, hvor hun dropper undervisningen og spørger,

Julie Thygesen bruger gerne ekstra tid på elevernes trivsel. Det er for hende en naturlig del af lærerrollen.

hvad der er galt. Hendes erfaring er, at det hjælper eleverne, hvis læreren giver dem rum til at italesætte sociale problemer. Herefter bliver der plads til det faglige.

Efter at 1.g'erne har produceret reklamefilm, samles de i klassen igen. Her foregår undervisningen mere nede blandt eleverne end oppe ved tavlen.

Julie Thygesen er meget opmærksom på sine elevers adfærdsmønstre og holder øje med, om alle har det godt.

“Jeg bliver enormt glad, når mine elever viser mig tillid og henvender sig til mig med deres problemer. Når jeg snakker med elever efter skole eller i frikvarteret, så er mit arbejde at lytte og tage dem seriøst,” siger Julie Thygesen.

Jeg er ikke deres ven

Julie Thygesen understreger, at hun er den voksne og deres lærer. Hun er ikke elevernes ven eller veninde.

Den grænse er hun bevidst om. Hun lægger elevernes problemer fra sig, når hun stiger ud af toget hjemme i København.

“Der er lærer-Julie, og der er privat-Julie.

Når jeg taler med eleverne, så handler det om dem og ikke om mig. Der skal være en distance, for ellers er det også forvirrende for eleverne,” siger Julie Thygesen.

Hun beskriver sig selv som en engageret og energisk person. Med sit store smil og sin høje, klare stemme fanger hun hurtigt elevernes opmærksomhed i undervisningen.

Hun mener, at overskud er hovedingrediensen, hvis man skal være den omsorgsfulde og opmærksomme lærer. Derfor er hun også meget opmærksom på, at det ikke tager overhånd. Hun tilbyder kun sin hjælp, hvis hun ved, at hun kan rumme det.

“Jeg siger altid til mine elever, at jeg ikke ville tilbyde at tale med dem, hvis jeg ikke mente det,” siger Julie Thygesen. ■

OM

NAVN: Julie Thygesen
 ALDER: 28 år
 SKOLE: Høng Gymnasium og HF
 FAG: Dansk og psykologi

Kasper Bjerling Søby Jensen ser det som sin vigtigste opgave at hjælpe eleverne med deres faglige problemer.

”Det er elevernes faglige udfordringer, der interesserer mig”

Kasper Bjerling Søby Jensen vil gøre alt for at hjælpe sine elever med at forstå fagene. Men deres personlige problemer overlader han helst til studievejlederne.

”Hvordan ser en eksponentiel funktion ud?”

Kasper Bjering Søby Jensen kigger ud over 1.g-klassen. Matematiktimen på Roskilde Katedralskole har kun været i gang i få sekunder, men eleverne har allerede fået det første spørgsmål.

En pige rækker hånden op og svarer hurtigt.

”Og hvilket krav stiller vi til forskriften?”

Kasper Bjering Søby Jensen tager kridtet og skriver på tavlen, imens en dreng kommer med det rigtige svar.

Halvanden time senere er tavlen dækket af tal, grafer og ord som topunktsformler, potensfunktioner og fordoblingskonstant. Flere elever har lavet beviser på tavlen, og Kasper Bjering Søby Jensen har også nået at hjælpe de elever, der havde spørgsmål til næste uges aflevering.

”Når man arbejder med beviser, er man på fagets højeste taksonomiske niveau, så det var ikke en typisk matematiktime. Men det var en typisk time i forhold til min måde at undervise på,” siger Kasper Bjering Søby Jensen over en kop kaffe efter timen.

Jeg holder meget af mine fag og mine elever, og jeg vil rigtig gerne hjælpe dem til at forstå fagene.

”Jeg kan godt lide at have en klar struktur og forholdsvis meget styring med, hvad der foregår.”

For ham handler rollen som lærer om det rent faglige.

NAVN: Kasper Bjering Søby Jensen
ALDER: 37 år
SKOLE: Roskilde Katedralskole
FAG: Matematik og fysik

”Jeg holder meget af mine fag og mine elever, og jeg vil rigtig gerne hjælpe dem til at forstå fagene. Jeg forventer ikke, at de kan en masse i forvejen, men forsøger at møde dem på det niveau, hvor de er,” siger Kasper Bjering Søby Jensen, der ud over matematik har enkelte timer i fysik.

Opsøger det ikke selv

Det er i det faglige rum, hvor eleverne prøver at forstå matematikkens væsen, at Kasper Bjering Søby Jensen finder sig bedst. Og det er her, han opbygger den gode relation til sine elever.

Han er ikke den type lærer, der lægger op til, at eleverne skal komme til ham, hvis de har personlige problemer, og han graver heller ikke selv efter dem. Det ligger uden for det, han ser som sin opgave.

”Bemærker jeg en elev, der ser ud til at have et personligt problem, vender jeg det med nogle af klassens andre lærere eller går videre med det til klassens studievejleder, der er meget bedre end mig til at tage den snak,” siger Kasper Bjering Søby Jensen og tilføjer:

”Men hvis en elev selv kommer til mig for at få en dybere snak, er det klart, at jeg vil bruge tiden på det.”

Det skarpe faglige fokus betyder ikke, at

han ikke interesserer sig for sine elever som mennesker, understreger han, og han snakker da også gerne om fodbold, sine børn og ferieoplevelser med eleverne i frikvarteret.

Men han kan godt mærke, at flere af hans kolleger ved meget mere om eleverne privat, end han gør.

”Det er særligt kvindelige humanistiske lærere, der ved mest om, hvordan eleverne har det, og hvem der har kærestesorger på grund af hvem.”

Holder mest af B-niveauet

Kasper Bjering Søby Jensen er ikke i tvivl: Det er de fagdidaktiske udfordringer, der interesserer ham som lærer.

”Jeg bruger meget tid på at tænke over, hvordan jeg bedst får eleverne til at lære mit fag,” siger han.

Han holder allermest af at undervise i matematik på B-niveau, hvor mange af eleverne kommer fra studieretninger med samfundsfag og har svært ved matematik.

”B-niveauet er den fagdidaktisk sværeste opgave, man kan påtage sig som matematiklærer. Eleverne skal ikke nødvendigvis gå fra mine timer og elske matematik, men de skal indse, at bliver de gode til matematik, så bliver de bedre til samfundsfag,” siger Kasper Bjering Søby Jensen, der har en ph.d. i matematikdidaktik, men godt vil blive endnu bedre til at komme tæt på de fagligt svageste elever, der ikke selv opsøger hans hjælp.

I år har han for første gang valgt at få et 1.g-hold i matematik A.

”De elsker jo faget, er nysgerrige og kan altting første gang, så her er min ambition en anden. Her skal der helst være 10 elever, der bagefter vælger en matematikung videregående uddannelse,” siger Kasper Bjering Søby Jensen. ■

Ekspertter:

Den gode relation mellem lærer og elev er både faglig og personlig

En god relation mellem lærer og elev er vigtig for et godt læringsmiljø, mener eksperter. Men hvordan skaber man den, og hvor går grænsen?

Relationsarbejdet er en vigtig del af en gymnasielærers arbejde, og i de seneste år er der kommet ekstra fokus på den gode relation mellem lærer og elev.

Det er først og fremmest fagligheden, som skal agere kontaktklim. Men det er også vigtigt, at man som lærer viser, hvem man er som person, for eksempel ved at vise interesse for eleverne som mennesker og ikke kun som elever. Sådan lyder det fra forsker Dorte Ågård.

Hun mener, at den gode kontakt er en forudsætning for et godt læringsmiljø.

“Den gode lærer-elev-relation øger elevernes motivation og faglige udbytte. Sådan har det altid været. Men de seneste år har vi fået flere elever i gymnasiet, som har ekstra behov for en tillidsfuld relation til deres lærer, og derfor er der kommet et øget fokus på relationsarbejdet,” siger Dorte Ågård, der er forsker og seniorrådgiver ved Institut for Læring og Filosofi ved Aalborg Universitet.

Som eksempel nævner hun blandt andet elever med uddannelsesfremmed baggrund, psykisk sårbare unge og elever med anden etnisk herkomst. Hun fremhæver, at det er særligt vigtigt for disse elevers mod og motivation for at lære, at de har tillid til læreren, og at læreren hjælper dem i svære situationer.

Lærerrolle med tre lag

Ifølge Dorte Ågård består lærerrollen af tre lag: det faglige, det pædagogiske og det relationelle.

Traditionelt set har gymnasielærere haft en selvforståelse som faglærere, fordi

de er universitetsuddannet med udgangspunkt i fag. Inden for de sidste 20 år er vigtigheden af pædagogikken slået fast. Tydeligst med pædagogikumordningen, der trådte i kraft i 2002.

De seneste år er der så kommet øget fokus på det relationelle element.

Uddannelsesforsker Steen Beck er enig i, at en god relation mellem lærer og elev er vigtig for et godt læringsmiljø. I hans øjne skal relationen knyttes til det faglige.

“Jo tættere læreren kan holde relationen til det faglige i klasselokalet, jo bedre er det. Jeg er skeptisk over for, at læreren skal gå skridtet videre og blive privat i sit forhold til eleven. For mig at se er det en udskridning i forhold til det vigtige i lærerrollen,” siger Steen Beck, der er lektor på Institut for Kulturvidenskaber på Syddansk Universitet.

Men det betyder ikke, at læreren skal undlade at tage sig af elever i nød, understreger han.

En snak i frikvarteret

Dorte Ågård mener, at de faglige og relationelle lag i lærerrollen hænger tæt sammen. Hun slår fast, at elevernes tillid til læreren er en forudsætning for, at de lærer. Samtidig kan læreren slet ikke undgå at bringe sin person ind i undervisningen, og derfor har lærerne brug for at blive bevidste om, hvordan de gør det professionelt.

“Man er en personlig lærer, der påvirker elevernes motivation og læring positivt, ved at være hjælpsom og forstående. Dertil hører, at man anerkender og viser interesse for eleverne som mennesker og

ikke kun som elever,” siger Dorte Ågård, som i 2014 færdiggjorde en ph.d. om betydningen af den gode lærer-elev-relation.

Det gælder både i og uden for undervisningen, fastslår hun. Den gode relation skabes først og fremmest i timen gennem lærerens klasseledelse og løbende faglige interaktion med eleverne. Men nogle gange kan det være nødvendigt at snakke med den triste elev i frikvarteret. Tilliden

Læreren skal anerkende og vise interesse for eleverne som mennesker og ikke kun som elever.

Dorte Ågård, forsker,
Aalborg Universitet

og kontakten, der skabes i begge situationer, er vigtig, siger Dorte Ågård.

Men lærernes arbejdsbetingelser gør det svært, mener Steen Beck.

“Er man religionslærer og har en klasse tre timer om ugen, er det begrænset, hvilket relationsarbejde man kan lave med eleverne,” siger Steen Beck og fortsætter:

“De aktuelle nedskæringer på gymnasierne gør det endnu sværere at få tid til lange snakke med eleverne om deres personlige problemer. Lærerne er nødt til at prioritere elevernes faglige processer.”

Han understreger, at der er flere muligheder for at styrke relationen mellem lærer og elev i undervisningen.

Eksempelvis via dialog og feedback, hvor læreren har mulighed for at blive klogere på elevernes faglige udfordringer.

Jo tættere læreren kan holde relationen til det faglige i klasselokalet, jo bedre er det.

Steen Beck, forsker, Syddansk Universitet

Relationen må ikke blive privat

Dorte Ågård argumenterer altså for, at der skal være et personligt lag i relationen mellem lærer og elev. Men den må aldrig blive privat, siger hun.

“Man skal kende grænserne for sin omsorg, for man kan også blive for involveret i sine elever. En lærer skal lytte til eleven, men det er ikke sikkert, at læreren skal løse

elevens problemer,” siger Dorte Ågård.

En anden problematik er, at lærere som udgangspunkt ikke er uddannet til at tackle svære personlige problemer hos en elev. Her skal der henvises til mere professionel hjælp, mener hun.

Steen Beck er enig.

“Vi skal passe på, at vi ikke skaber terapiforestillinger om skolen og lærerne, for det er ikke ens job som lærer. Vi risikerer, at skolen mister sin værdighed som skole, hvis det bliver et alment kriterie for læreren, at man skal snakke privat med sine elever,” siger han.

Brug for en voksen

Center for Ungdomsstudier foretog sidste år undersøgelsen Det er vigtigt at være en succes ... Det er bare ikke altid, at det lykkes.

Her har cirka 2.000 gymnasieelever svaret på et spørgeskema om deres ungdoms- og gymnasieliv.

Undersøgelsen viste, at landets gymnasieelever føler sig pressede af præstationskulturen, og at de har brug for nogle voksne udover deres forældre, som de kan tale med om uddannelse og personlige problemer. På det punkt er der derfor et stort potentiale i landets gymnasielærere, mener Thomas Willer, der er projektmedarbejder på Center for Ungdomsstudier.

“Eleverne vil rigtig gerne have lærere, der ikke bare er lærere. Hvis eleverne ikke oplever, at læreren udviser interesse for dem, så vil de heller ikke interessere sig for læreren og det fag, læreren repræsenterer. Læreren kan øge elevernes motivation ved at være den voksne, som eleven har tillid til og kan snakke med om både det faglige og det personlige,” siger Thomas Willer. ■

HVORDAN SER DU PÅ DIN ROLLE?

SVÆRT SOM NY LÆRER

NAVN:
Anja Lardy

SKOLE:
Nyborg Gymnasium

FAG:
Historie og
studievejleder

“Som ny lærer var jeg ikke så god til at bemærke, om der var elever, som havde det skidt. Det skete, at en elev gik grædende ud af klassen, men jeg tænkte, at det ikke havde noget med min undervisning at gøre, og at det var et personligt problem. Jeg spurgte måske, om en af de andre elever ville tjekke op på hende.

I dag er jeg blevet mere bevidst om, hvordan eleverne har det, og jeg mener også, at vi som lærere bør reagere, hvis vi bemærker elever, som har det dårligt eller er kede af det.

Blandt lærerne kan der være forskellige holdninger til, hvor meget man skal tage sig af elevernes problemer frem for at koncentrere sig om undervisningen. Det er dog en fordel, også for studievejlederen, hvis lærerne er opmærksomme på elevernes trivsel og handler på det i den givne situation.”

DÅRLIGERE TID TIL ELEVERNE

NAVN:
Jan Boddum Larsen

SKOLE:
H.C. Ørsted
Gymnasiet, Lyngby

FAG:
Matematik, fysik,
teknologi og teknik

“Jeg kan godt mærke, at eleverne griber mere fat i os lærere på grund af personlige problemer. Det kan for eksempel være i forhold til gruppearbejde eller problemer derhjemme. Men der er blevet dårligere tid til at tage sig af eleverne, og det kræver tid at opbygge relationer, så eleverne har tillid til dig. Der er ikke altid tid til at tage fat i en elev, som mistrives, og det er utilfredsstillende.

Jeg mener, det er en del af lærerrollen i gymnasiet, at man også er en form for pædagog, men der er også en grænse for, hvad vi skal gøre, og så skal vi guide dem videre til en studievejleder, hvis det bliver for tidskrævende, eller man som lærer ikke har de nødvendige kompetencer. Vi skal agere professionelt i relationen til eleven, og nogle ting er det bedst, at eleven taler om med andre, der har kompetencerne til det.”

VIGTIGT AT SE ELEVERNE

NAVN:
Charlotte Waltz

SKOLE:
Sukkertoppen
Gymnasium, htx,
København

FAG:
Engelsk,
samfundsfag
og studievejleder

“Vi har mange elever med personlige problemer, som henvender sig til lærerne. Nogle er pressede og stressede eller har problemer derhjemme.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi som lærere har tid til at se eleverne, og at eleverne føler sig set. Det betyder meget i forhold til deres læring og er også en del af lærerrollen. Mange har et lavt selvværd, og derfor er det vigtigt, at de får små succesoplevelser. At de føler, de tør være med i timerne, og at man viser interesse for dem. Men vores tid er desværre begrænset, og jeg ved, at nogle lærere har svært ved at nå det.

Jeg er studievejleder, og derfor taler jeg med mange elever om deres problemer og udfordringer, og det ligger nok også naturligt til mig at spørge ind til, hvordan eleverne har det.”

NY ROMAN

Rosinante

*Til litteraturundervisningen
i gymnasiet.*

HELLE HELLE de

Helle Helles nye roman er en skildring af et mor-datter-forhold. Det er en fortælling om sygdom og kærlighed og om at gå på gymnasiet i begyndelsen af 80'erne. Om sprog, der ikke slår til, men alligevel gør det.

KORT OM LØN & ANSÆT- TELSE

g LÆS MERE PÅ
GYMNASIESKOLEN.DK

UVISHEDEN TYNGER NYE LÆRERE

// **H**vis I hører om en ledig stilling, så sig til!" Opfordringen lød flere gange, da de nye lærere præsenterede sig selv til arrangementet for nye lærere, arrangeret af Gymnasieskolernes Lærereforening (GL). Citatet er meget rammende for den uvished, som mange unge lærere beskriver. Ud af de 30 fremmødte lærere havde kun tre

lærere en fast stilling. Caroline Allerslev Schön, der er ansat på deltid som årsvikar på Aarhus Tech, beskriver det at være gymnasielærer som en todelt oplevelse. "På den ene side er det det fedeste job i hele verden. Men på den anden side er udsigten til en fast stilling meget fjern," sagde Caroline Allerslev Schön.

gymnasieskolen.dk

g

AFSKEDIGELSERNE PÅ GYMNASIERNE FORTSÆTTER

Efter tre år med nedskæringer på de danske gymnasier gør det ekstra ondt, når færre elever søger ind på det lokale gymnasium. På nogle skoler er konsekvensen, at lærere mister deres arbejde. Det er for eksempel tilfældet på Tornbjerg Gymnasium lidt uden for Odense. Her blev fire lærere varslet afskediget, efter at årets søgetal blev kendt. "Det var virkelig chokerende lave søgetal i år. To lærere er blevet afskediget," siger

tillidsrepræsentant Paw Stylsvig og fortæller, at to andre lærere er stoppet – den ene fik en frivillig aftrædelsesordning, mens den anden har fundet nyt arbejde. Tornbjerg Gymnasium var også sidste år igennem en afskedigelsesrunde. Dengang var processen meget lang, og det var et stort psykisk pres for lærerne at gå og vente på, om de blev afskediget.

gymnasieskolen.dk

g

EKSPERT OM RESULTATLØN I MODERNISERINGSSTYRELSEN:

"DET KAN SE PROVOKERENDE UD"

Moderniseringsstyrelsens direktør, Poul Taankvist, har en personlig økonomisk interesse i, at OK 18 falder ud, som styrelsen ønsker det. Han kan nemlig få en lønbonus på over 100.000 kroner, hvis det lykkes at komme i mål med de planer, Moderniseringsstyrelsen har lagt. For nylig fortalte Weekendavisen, at Moderniseringsstyrelsens direktørs kontrakt gav mulighed for, at han sidste år kunne få lagt en bonus – en såkaldt resultatløn – på

12 procent af sin årsindkomst oven i sin løn. En løn, der ifølge Ekstra Bladet sidste år lød på 1.090.364 kroner. "Der er ikke noget forkert i det, det er en procentsats, der er meget normal. Men det kommer til at se uhensigtsmæssigt ud, når OK 18 samtidig er gået i hårdknude, og han, der står i spidsen for forhandlingerne, har en personlig økonomisk interesse i, at de andre offentligt ansatte ikke får mere i løn," siger professor Per Nikolaj Bukh fra Aalborg Universitet, der er ekspert i offentlig styring.

gymnasieskolen.dk

g

CENTER FOR UNDERVISNINGSUDVIKLING OG DIGITALE MEDIER

Vi forsker og underviser i læring og didaktik med fokus på bl.a. digitale kompetencer, online undervisning og uddannelse, entreprenørskabsdidaktik og uddannelseskompetencer.

SAMARBEJD MED OS

Vi indgår i forskellige former for samarbejde med undervisere, gymnasielærere, skolelærere og udviklere på uddannelsesområdet om:

- Undervisningsudvikling
- Sparring i forhold til anvendelse af digitale medier i undervisningen
- Afholdelse af kurser, seminarer og workshops
- Kompetenceudvikling af medarbejdere
- Studiekompetencer
- Følgforskning

LÆS MERE OM CUDIM
CUDIM.AU.DK

Lærer Anne Marie Schlichtkrull har skriveværksted i engelsk med 1.c på Langkaer Gymnasium i Aarhus. Nogle af eleverne bruger dog også tid på at diskutere, om næste års studietur skal gå til Island eller Malta.

Politikerne i Folketinget forhandler for tiden om nye regler for fordeling af elever mellem gymnasierne. Langkaer Gymnasium har fyldt meget i den debat, da flertallet af skolens elever har en anden etnisk baggrund end dansk.

SKRIVEVÆRKSTED
PÅ LANGKAER

Det nye krav er en kæmpe styrke for naturgeografi, mener Morten Vinther Ravn, der underviser i naturgeografi på Frederikssund Gymnasium.

Lærer:

Reform trækker naturgeografi i en mere naturvidenskabelig retning

20 procent af undervisningen i de naturvidenskabelige fag skal ifølge gymnasireformen være eksperimenter. Det er godt for naturgeografi, mener naturgeografilærer Morten Vinther Ravn.

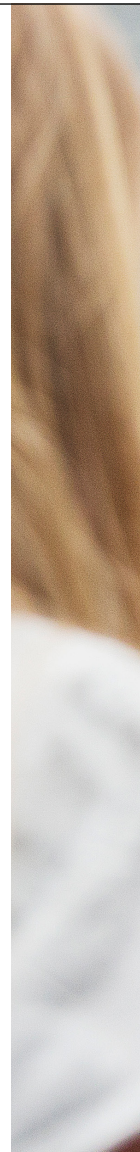
Naturgeografi bliver endelig et rigtigt naturvidenskabeligt fag i gymnasiet. Sådan lyder meldingen fra Morten Vinther Ravn, der underviser i naturgeografi på Frederikssund Gymnasium.

På papiret er der ikke umiddelbart voldsomme ændringer at se. Men et nyindført krav om, at feltarbejde, eksperimentelt eller andet empiribaseret arbejde skal udgøre 20 procent af undervisningstiden, har stor indflydelse på faget, mener Morten Vinther Ravn.

“Før stod der i læreplanen, at vi skulle huske at lave eksperimenter, men det målbare krav med 20 procent af undervisningen trækker faget endnu mere i en naturvidenskabelig retning,” siger Morten Vinther Ravn og uddyber:

“Den naturvidenskabelige dimension er en kæmpe styrke og gør, at naturgeografi bliver det fag, som mange geografer har ønsket længe.”

Med den nyeste gymnasireform er kravet blevet ens for alle de naturvidenskabelige fag. For naturgeografi er det også nyt, at det eksperimentelle arbejde skal inddrages i den

mundtlige prøve. Det betyder, at Morten Vinther Ravn har gået lidt anderledes til værks, da han planlagde skolens første naturgeografiundervisning efter den nye reforms bekendtgørelser.

“Jeg vægter eksperimenter langt højere end tidligere. Derfor har vi brug for at lege os frem til nogle flere velfungerende eksperimenter. Det er en udfordring, som ikke er løst ved første runde af reformen, men skal udvikles løbende,” siger Morten Vinther Ravn.

Fordel for eleverne

1.g-elever, der har naturgeografi C med Morten Vinther Ravn, har også skullet aflevere flere skriftlige rapporter end tidligere, fortæller han.

“For når eleverne laver eksperimenter, har de brug for at lave skriftlige afrapporteringer, hvor de reflekterer over arbejdet,” fortæller Morten Vinther Ravn, der påpeger, at han også har gjort det med tanke på eksamenskravene.

“Det handler om, at elevernes løbende arbejde med eksperimenter skal resultere i,

at de får arbejdet med data ind under huden. Til eksamen forventes det også, at de inddrager eksperimenterne. Så det vil jeg naturligvis også spørge til ved eksamensbordet,” siger Morten Vinther Ravn.

Jeg tror faktisk, at ændringen gør, at eksamen bliver mere konkret for eleverne.

Selvom kravet om inddragelse af eksperimenter i eksamen måske umiddelbart kan virke afskrækkende på nogle elever, så mener Morten Vinther Ravn, at det er en fordel for eleverne.

“Jeg tror faktisk, at ændringen gør, at eksamen bliver mere konkret for eleverne, og at eksperimenterne kan blive noget, som de kan støtte sig op ad. Den forrige eksamen i naturgeografi var lidt løs, og det gjorde den lidt svær for nogle elever,” siger Morten Vinther Ravn og tilføjer:

“Det kræver nok lidt mere arbejde af mig, når jeg forbereder eksamen, men det er o.k.”

Behov for efteruddannelse

I det hele taget er Morten Vinther Ravn meget positiv over for kravet om flere eksperimenter.

“Det giver plads til, at eleverne kan udvikle sig fagligt ved at lege og afprøve ting i faget. Den praktiske dimension kan give en bedre forståelse af faget,” siger Morten Vinther Ravn.

Som naturgeografilærer skal man dog passe på, at man ikke gør det nye krav for besværligt for sig selv, påpeger han.

“Feltarbejde behøver ikke at være ved en sø langt væk, det kan jo også være rundt omkring skolen,” siger Morten Vinther Ravn. Han forudser, at det vil være et emne, som naturgeografilærere vil efterspørge efteruddannelse i.

“Nogle lærere synes måske, at 20 procent eksperimentelt arbejde er meget, fordi de ikke har været vant til det og derfor ikke føler sig godt nok klædt på. Jeg tror helt sikkert, at der er et udviklingspotentiale,” siger Morten Vinther Ravn. ■

Naturgeografilærere:

Vi skal ikke bare blive dårlige fysikere

Philip Kruse Jakobsen har lavet et system, der imødekommer det nye krav om eksperimenter.

Det vil kræve en omlægning af undervisningen for mange lærere, hvis man skal følge den nye bekendtgørelse for naturgeografi. Det mener Philip Kruse Jakobsen, der underviser i naturgeografi, fysik og geovidenskab på Silkeborg Gymnasium.

Derfor har han lavet en taksonomi for læreplanen, hvor han kortlægger alle tænkelige måder at arbejde med empiri på sammen med eleverne og kobler det til de faglige mål i naturgeografi.

“På den måde har jeg et fysisk kort over, hvordan vi arbejder med empiri i de forskellige forløb, og hvilke faglige mål og kompetencer vi har trukket på,” forklarer Philip Kruse Jakobsen.

“Det er altså ikke, fordi jeg har opfundet den dybe tallerken. Mange erfarne lærere kan gøre det samme. Det er blot en måde, hvorpå jeg får krystalliseret, hvor, hvornår og hvorfor vi laver de forskellige aktiviteter. På den måde har jeg overblik over, hvilke faglige kompetencer vi træner ved hver eneste aktivitet,” fortæller naturgeografilæreren.

Vi skal ikke ende med at lave dårlige fysikcases eller forsøg med en rulle gaffatape og tre rustne søm.

Han tog udgangspunkt i kortlægningen, da han for kort tid siden holdt oplæg for sine fagkolleger på et fagligt udvikling i praksis-kursus (FIP).

Kulturændring

Kortlægning eller ej, så mener Philip Kruse Jakobsen, at det er vigtigt, at man som naturgeografilærer reflekterer over, hvad det vil sige at lave eksperimentelt arbejde i faget.

“Når vi skal bede eleverne om at gøre noget, er vi nødt til at være bevidste om, hvad vi beder dem om,” siger Philip Kruse Jakobsen.

Han fortæller, at geografi i gymnasiet ikke traditionelt har været præget af eksperimentelt arbejde, men at han ser kravet om 20 procent eksperimentelt arbejde som en naturlig forlængelse af den kulturændring, som gymnasireformen fra 2005 tog hul på for faget.

Men en kulturændring kræver refleksion. “Det er vigtigt, at vi får roteret vores dna i en positiv retning, så vi sikrer, at vi gør alle de spændende, nye ting som gode geografer - vi skal ikke blive dårlige fysikere,” siger Philip Kruse Jakobsen.

Udnytte muligheder

Han kan nemlig godt frygte, at et par kolleger vil gå i panik over kravet om 20 procent eksperimentelt arbejde og spørge en fysikkollega til råds, fordi de er vant til at arbejde meget med eksperimenter.

“Vi skal ikke ende med at lave dårlige fysikcases eller forsøg med en rulle gaffatape og tre rustne søm,” siger Philip Kruse Jakobsen og tilføjer:

“Vi kan nogle andre ting end fysikerne, og det skal vi sætte ord på og udvikle, så vi udnytter de muligheder, der ligger i at få eksperimenter med i undervisningen. Det er jo ikke aktiviteten i sig selv, der er interessant, men hvad den kan bidrage med.”

Philip Kruse Jakobsen har også tidligere inddraget så mange eksperimenter som muligt og er glad for kravet. Han mener, at det spiller godt sammen med, at man ved, at en god måde, hvorpå elever kan arbejde med faglige kompetencer og anvende faget, er ved at arbejde med en form for empiri.

“Når elever skal lære noget, skal de gøre noget med faget,” påpeger Philip Kruse Jakobsen. ■

Ny attraktiv sundhedsordning

Sund på job
– *og i fritid*

Vil du vide mere – ring **39 15 32 61**

Det er nemt og trygt...

Sundhedsordningen hos Falck Healthcare giver dig

Behandlinger hos fysioterapeut og kiropraktor · Digitalt sundhedstjek

· Psykologisk krisehjælp · Guide til Sundhedsvæsenet

mppension.dk

PENSIONSKASSEN

**Magistre
& Psykologer**

KORT UNDER- VISNING

g LÆS MERE PÅ
GYMNASIESKOLEN.DK

IDRÆTSLÆRERFORMAND: NU ER DET SLUT MED OPDIGTEDE SKADER

Eleverne på stx kan nu komme til eksamen i obligatorisk idræt i 3.g. Det har forandret undervisningen og elevernes syn på faget, siger Andreas Nyboe Schiørring, formand for idrætslærerne.

”Eleverne i 1.g er meget bevidste om, at idræt nu er et prøvefag. Tidligere kunne man opleve, at der pludselig sad fire elever ude i omklædningsrummet og påstod, at de var skadede og ikke kunne være med. Det sker ikke nu,” siger Andreas Nyboe Schiørring.

gymnasieskolen.dk

g

” Arbejdsglæde smitter og giver glade lærere og elever. Men mangel på arbejdsglæde smitter også.

Anne Boie Johannesson,
gymnasielærer og blogger.

gymnasieskolen.dk

g

PRISVINDER: SOM LÆRER MÅ MAN ALDRIG GÅ I STÅ

Man bygger robotter med eleverne i fritiden og udfordrer de dygtigste i kvantefysik. Htx-lærer Thomas Lynghøj Christensen har netop modtaget Novo Nordisk Fondens Naturvidenskabelige Gymnasiepris for sin undervisning. For Thomas Lynghøj Christensen er det en helt naturlig ting at sætte gang i ekstra aktiviteter, der kan øge de unges interesse for naturvidenskab.

”Jeg synes, det er sjovt, og kan simpelthen ikke lade være,” siger Thomas Lynghøj Christensen, der underviser i matematik, fysik og astronomi på Holstebro Tekniske Gymnasium.

gymnasieskolen.dk

g

IT til 104 skoler
fra Bornholm til Skagen

Trådløst Netværk

Gymnasiets digitale rygrad

 Cisco Wireless

Høj ydeevne

 UNI-Login

24/7 service

 Gæstelogin

EU-persondata

 SmartApp

Opdelte netværk

 Fri support

Garanti fra A til Å

Vi tager os af IT - Så kan I lave skole!

Ring
43584575
www.skoleit.dk

”

De skal altid kunne komme op med et svar over for forældre, lærere og studievejledere, der viser, at de er på vej et sted hen.

Generation

Fremtidsplan

Hver dag er de på jagt efter succes – både fagligt og socialt. Og de bebrejder sig selv, hvis de ikke kan leve op til samfundets og egne krav. Ungdomsforsker Jens Christian Nielsen tegner et billede af nutidens pressede gymnasiegeneration.

De skal være målrettede og score høje karakterer. Helst kun 10- og 12-taller. Og de skal se godt ud, gå til de rigtige fester, være veltrænede og få mange 'likes' på de sociale medier.

Hver dag føler nutidens gymnasieelever, at der bliver stillet krav til dem om, at de skal præstere på alle fronter. Både fagligt og socialt skal de være en succes.

Det billede af unge i gymnasiet er gået igen i mange undersøgelser i de senere år.

Igen og igen har meldingen været den samme: Mange gymnasieelever – især piger – føler sig pressede, stressede og mistrives og har dermed risiko for at udvikle angst eller depression.

Ungdomsforsker Jens Christian Nielsen nikker genkendende til billedet. Han er ikke i tvivl om, at unge i dag er underlagt et større pres end tidligere generationer. Et pres, der både kommer fra samfundet og fra dem selv.

"Unge i dag oplever, at de skal præstere på alle de arenaer, hvor de færdes. De har et stort fokus på, hvordan de fremstår, og føler, at de hele tiden skal optimere sig selv," siger Jens Christian Nielsen, ph.d. og lektor på

Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) ved Aarhus Universitet.

Når man hele tiden har følelsen af, at man skal performe, bliver det svært at finde ro og acceptere de perioder, hvor tingene ikke lige kører.

"Alt skal fremstå rigtigt," siger Jens Christian Nielsen.

Samtidig bliver de unge i dag konstant overvåget og lader sig fremvise på de sociale medier på en måde, som ingen tidligere har prøvet. Det forstærker præstationskulturen yderligere, påpeger han.

"De er meget bevidste om, hvordan man skal fremstå på de sociale medier. De ved, at man bliver bedømt på udseende og fremtoning, og det betyder noget for dem, om deres opdateringer bliver 'liket' tilstrækkeligt," forklarer Jens Christian Nielsen.

Han påpeger, at man hurtigere end før kan komme til at føle sig udenfor.

"Da jeg var ung, hvor der kun var fastnet-telefoner, kunne man godt have misset en invitation, fordi man ikke havde været hjemme. I dag kan alle få fat på alle hele tiden, så er man ikke blevet inviteret til en

fest, kan man meget let føle sig alene og uden for fællesskabet.”

Han mener ikke, at man bare kan bede de unge om at lægge mobilen væk, når den er en så central del af adgangen til – og deltagelsen i – ungdomslivets fællesskaber. Desuden bliver for eksempel Facebook også brugt i mange faglige sammenhænge, understreger han.

Reformer har øget karakterræs

Det er ikke mindst jagten på høje karakterer, der presser de unge.

En undersøgelse fra Psykiatrifonden viste for nylig, at næsten halvdelen af eleverne kun er tilfredse med deres præstation, hvis de får 10 eller 12, og at mange anser topkarakterer som nødvendige for at få et godt liv.

Det er uddannelsessystemets indretning, herunder de stigende adgangskrav, der er årsagen til karakterjagten. De reformtiltag, der har været, gør, at karakterræset i dag fylder meget mere end for 10 år siden, lyder analysen fra ungdomsforskeren.

”De unge skal tidligt vælge, hvilken vej de ønsker at gå i forhold til uddannelse og erhverv, de kan få et højere snit, hvis de tager flere højniveaufag end nødvendigt og går hurtigt i gang med at læse videre, og på de videregående uddannelser venter frem-

driftsreformen på dem,” siger Jens Christian Nielsen.

Det spiller også en afgørende rolle, at politikerne hele tiden italesætter, hvor vigtigt det er, at de unge vælger rigtigt, bliver så dygtige som muligt og ikke spilder tiden, pointerer han.

”Samfundet har en række tydelige forventninger til de unge i dag. Det siver ind i dem. Jeg kalder dem for ’generation fremtidsplan’. De ved, at det bliver forventet, at de har en plan for deres liv. Det gælder om at være i udvikling. De skal altid kunne komme op med et svar over for forældre, lærere og studievejledere, der viser, at de er på vej et sted hen.”

Ifølge Jens Christian Nielsen er det ikke underligt, at mange elever stræber efter at få så gode karakterer som muligt. Kun på den måde kan de holde alle døre åbne og komme ind på deres drømmeuddannelse – også selvom den kræver et tårnhøjt snit.

Men desværre tror mange, at de slet ikke kan bruge deres gennemsnit til noget, med mindre det er meget højt. Dermed er en del af det karakterpres, de unge lægger på sig selv, unødvendigt, vurderer han.

Selvom adgangskvotienterne er steget, er det kun syv procent af studiepladserne, der har en adgangskvotient over 9. Halvdelen af de studerende optages på uddannelser helt

uden adgangskvotient, og har man 7 i snit, klarer man karakterkravet til 80 procent af alle uddannelsespladser.

”Men det er mange unge slet ikke klar over, så her ligger en informationsopgave for studievejlederne,” siger Jens Christian Nielsen.

Fernis skal væk

Men kan de unge slet ikke se, at de er nødt til at dæmpe forventningerne til sig selv en smule?

Jo, det kan de i et eller andet omfang godt, vurderer ungdomsforskeren. Når man taler med dem, formår de at forholde sig reflekteret og kritisk til det og kan for eksempel tydeligt se, at de billeder, der bliver lagt på Instagram og Facebook, ofte er glansbilleder af virkeligheden. Men samtidig kan man mærke, at de lader sig påvirke og selv stræber efter at fremstå på en måde, der lever op til ungdomslivets perfektions- og præstationsidealer, forklarer han.

”De har svært ved at se, at de ikke står alene med presset. Det vil være rigtig godt, hvis gymnasierne kan tage det op i undervisningen og hjælpe de unge med at skruer lidt ned for kravene og fjerne noget af den fernis, som de føler sig tvunget til at putte på,” siger Jens Christian Nielsen.

Han mener, at det i dag er en del af lærer-

OM

JENS CHRISTIAN NIELSEN

- Født 1971.
- Cand.mag. i pædagogik og historie fra Roskilde Universitet i 1997.
- Ph.d. fra Roskilde Universitet i 2002.
- Ungdomsforsker på Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) ved Aarhus Universitet siden 2005. Har i de senere år især haft fokus på unges trivsel og mistrivsel.
- Er medlem af Mary Fondens ekspertpanel.

rollen at påtage sig dens slags diskussioner og hjælpe eleverne med at sætte nogle rammer.

”Jeg ser det som en del af gymnasiets dannelsesopgave at hjælpe de unge med at håndtere de udfordringer, der nu engang er i deres liv, så de trives. Vi kan ikke forvente, at de unge kan klare det alene.”

Det vil i sidste ende give mentalt sundere og dygtigere elever, vurderer han.

”På det enkelte gymnasium må man finde ud af, hvordan man pædagogisk vil håndtere det. Det er ikke nødvendigvis noget, alle lærere skal bidrage direkte til. Nogle vil have nemmere ved det end andre,” siger Jens Christian Nielsen.

Han påpeger, at det kan være lettere for lærere end for forældre at opdage mistrivsel, fordi lærerne i højere grad oplever, hvordan eleverne interagerer med hinanden, og hvem der har hvilke positioner i klassen.

Uheldig nulfejlskultur

Kampen om gode karakterer skaber store udfordringer for læringskulturen i gymnasiet. Mange lærere kan fortælle om en nulfejlskultur. Elever tier stille i timerne, så de ikke risikerer at sige noget forkert, der kan gå ud over deres karakter, og de undgår at nævne det, der var svært i en skriftlig opgave, så der ikke kommer ridser i lærerens

”

Så længe det i sidste ende er de tal, der står på eksamensbeviset, der tæller, er det svært at ændre de unges indstilling til karakterer for alvor.

positive indtryk.

Flere undersøgelser viser samme billede: Der er kommet et for stort fokus på præstation frem for læring i gymnasiet. En god karakter betyder alt. Det går ud over elevernes lyst til at tænke kreativt og udfordre sig selv.

”Når karaktererne bliver de unges fikspunkt, rammer det læringen,” siger Jens Christian Nielsen og fortsætter:

”Opgaven for gymnasierne er derfor at få skabt et undervisningsrum, hvor fokus er et andet sted.”

15 gymnasier laver i øjeblikket forsøg med såkaldte karakterfrie klasser. Her bliver der i to år skruet ned for antallet af karakterer og op for den formative feedback.

De karakterfrie klasser er et udmærket initiativ til at mindske præstationskulturen. Det kan være med til at skabe et trygt undervisningsrum, ændre elevernes indstilling og dæmpe presset i en periode, mener Jens Christian Nielsen. Men langtidseffekten tvivler han på.

”Så længe det i sidste ende er de tal, der står på eksamensbeviset, der tæller, er det svært at ændre de unges indstilling til karakterer for alvor.”

Nulfejlskulturen skyldes dog heller ikke kun karaktersystemet og adgangskravene, påpeger han.

”De unge har generelt en frygt for at lave fejl og blive udstillet som forkerte, og så er vi tilbage til, at de helst vil præstere godt hele tiden. Og frygten bliver sandsynligvis forstærket af, at de ved, at de hurtigt kan blive hængt ud på de sociale medier.”

Ens egen skyld

Ifølge Jens Christian Nielsen er det også karakteristisk for nutidens gymnasieelever, at de føler, at de selv skal skabe deres fremtid. Og de ser det som deres egen skyld, hvis de ikke lykkes med det, de gerne vil.

Det er ikke antallet af studiepladser, der er skyld i, at de ikke kan komme ind på den uddannelse, de allerhelst vil. Det er ikke arbejdsmarkedet, der er skyld i, at de ikke får drømmejobbet. Det er alene deres egne kompetencer, der skal sikre dem succes i livet.

”Vi lever i en kultur, hvor alle er blevet gjort ansvarlige for deres eget liv – både succes og fiasko. Det gør de unge mere sårbare. Men det er nogle samfundskræfter, der er meget svære at lave om på,” siger Jens Christian Nielsen, der mener, at samme slag som tidligere derfor kan give flere blå mærker i dag.

Igen skal noget af forklaringen findes i den retorik, der bliver brugt om uddannelse, mener han.

”De unge hører hele tiden, at det handler om ’dit valg’ og ’din fremtid’, og det gør det også. Men det handler jo også om deres klassekammerater og resten af landets unge, og de glemmer, at der både er nogle politisk bestemte uddannelses- og samfundsstrukturer samt sociale mønstre, der spiller ind.” ■

OM

MADS
RANGVID

Underviser i filosofi og dansk ved Gladsaxe Gymnasium, er ekstern redaktør ved Systime og er blandt andet medforfatter til bogen Vidensmønstre.

JENS
VIGGO OLAVI
NIELSEN

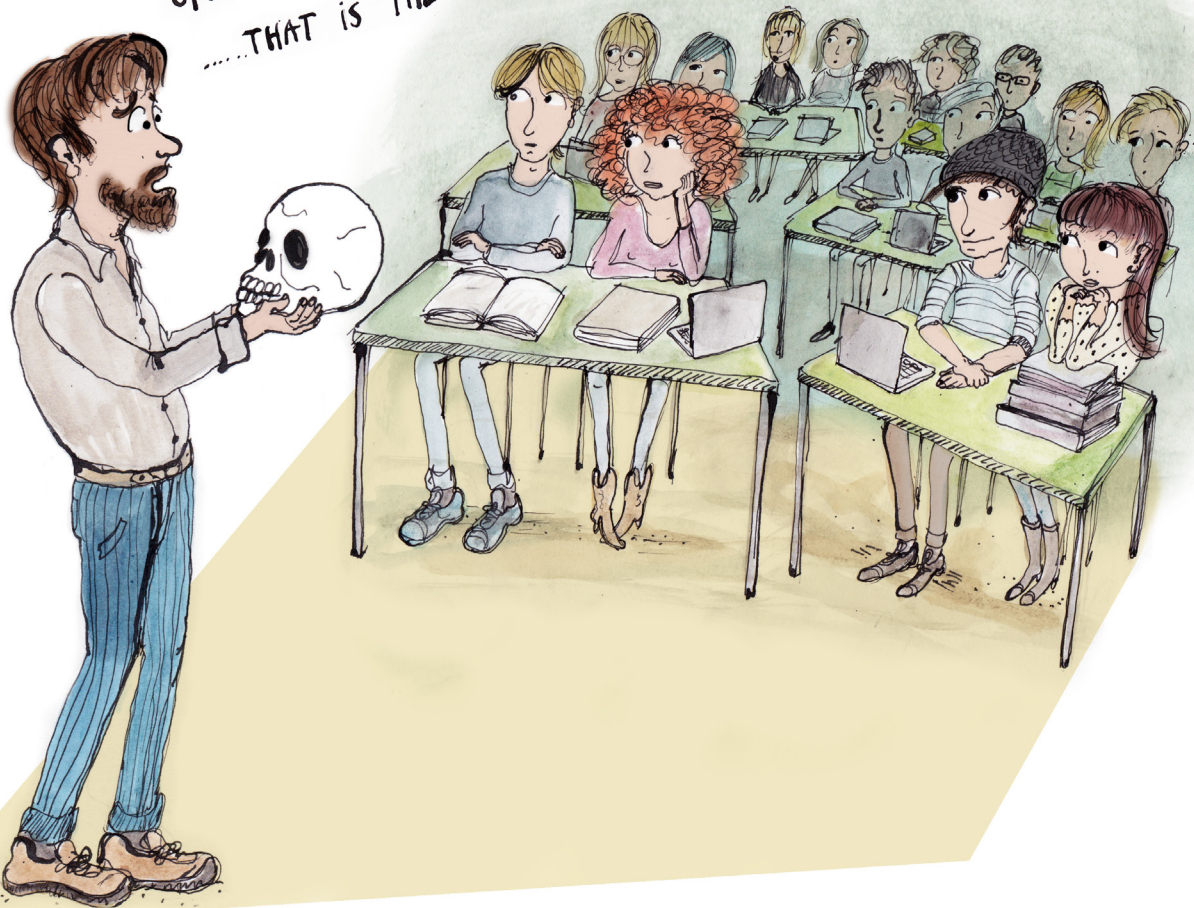
Underviser i filosofi, oldtidskundskab og historie ved Esbjerg Gymnasium og er sekretær i Filosofilærerforeningen.

Barnet og badevandet

– basal videnskabsteori på stx

Videnskabsteori har fået en ny og mere alvorlig rolle i gymnasiet. Set i lyset af erfaringerne fra AT kan man kun glæde sig over, at videnskabsteori nu bliver tildelt en så klar og tydelig plads, mener kronikørerne.

VIDENSKABSTEORI
OR NOT VIDENSKABSTEORI
.....THAT IS THE QUESTION

Otte mod én ... Otte er antallet af gange, ordet videnskabsteori (eller varianter heraf) optræder i læreplanen for studieretningsprojektet (SRP), mens ordet kun findes én gang i læreplanen for almen studieforbereelse (AT) fra 2010. Den tidligere undervisningsminister Ellen Trane Nørby understregede desuden i november 2016 vigtigheden af at skelne klart mellem 'faglige metoder og basal videnskabsteori', hvilket den nye læreplan konsekvent gør.

I læreplanen til AT fik vi blot at vide, at eleverne skulle gøre sig 'elementære videnskabsteoretiske overvejelser'. I det nye SRP er det indskrevet i identitetsafsnittet og de faglige mål, at eleverne i deres behandling af 'en kompleks faglig problemstilling' skal inddrage 'faglig metode og basal videnskabsteori', og at begge dele skal indgå i den flerfaglige forløbsprogression i et omfang af minimum 20 timer. Endelig indgår basale

videnskabsteoretiske overvejelser i studieretningsopgaven i 2.g og tæller med ved den afsluttende mundtlige SRP-prøve i 3.g.

Det entydige signal er således, at videnskabsteori skal tages alvorligt på en helt anden måde i det nye gymnasium.

Set i lyset af erfaringerne fra AT kan man kun glæde sig over, at videnskabsteori nu bliver tildelt en så klar og tydelig plads, at vi tvinges til at undgå den stedmoderlige behandling, som førte til papegøjesnak, pølsesnak og det, der var værre. For det er godt, at eleverne indføres i videnskabsteori og sættes i stand til at reflektere videnskabsteoretisk. Så længe det gøres under ordnede forhold.

Det er i sig selv almindende at få overblik over ligheder og forskelle mellem fag, fakulteter, erkendelsesmuligheder og metodiske tilgange, men det giver også en øget forståelse for de enkelte fags særtræk, der i sammenligningen kommer til at stå

skarper. Sådan en sammenligning muligvis gøres eller lettes i hvert fald af kendskab til det mere abstrakte vokabular, der hører til videnskabsteorien som disciplin. Det er en banal erfaring i alle fag, at man, for at kunne svare kvalificeret på fagets spørgsmål, må beherske fagets begrebslighed. Det samme gælder selvsagt, når man vil svare på videnskabsteoretiske spørgsmål. Endvidere kommer man på de videregående uddannelser til at møde videnskabsteoretiske udfordringer, og beskæftigelse med disciplinen er derfor i høj grad også studieforbereende.

Selvom videnskabsteori er blevet tydeligt opprioriteret, står der imidlertid endnu nogle usikkerhedsmomenter tilbage, som vi mener, det er afgørende, at vi forholder os til tidligt, så SRP-forløbet, der vel må betragtes som denne reforms flagskib, får en flot jomfrutur. Først og fremmest er det afgørende at komme til klarhed over, hvad der skal forstås ved 'basal videnskabsteori'. Dernæst bør det

Det er i sig selv almen-
dannende at få overblik over lig-
heder og forskelle mellem fag,
fakulteter, erkendelsesmuligheder
og metodiske tilgange.

sikres, at skolerne tilrettelægger en orga-
nisering, hvor eleverne faktisk undervises i
videnskabsteori.

Den videnskabelige basismodel

Formodentlig i erkendelse af, at videnskab-
steoriens plads i AT var uhensigtsmæssigt
uigennemtænkt ved indførelsen i 2005, har
Undervisningsministeriet (UVM) udvist mere
rettidig omhu denne gang. På FIP-kurser om
SRP er 'Den videnskabelige basismodel' (her-
efter basismodellen) blevet præsenteret som
et svar på, hvad der skal forstås ved viden-
skabsteori.

Modellen er udviklet af SDU-filosofferne
Esben Nedenskov Petersen og Caroline
Schaffalitzky de Muckadell som et svar på
de massive udfordringer, det tværfaglige
arbejde i AT stod over for. Modellen består
af fire spørgsmål, som eleven skal stille sig
selv i et projektarbejde:

1. Hvad er dit spørgsmål?
2. Hvordan kan du konkret gribe din under-
søgelse an?
3. Hvorfor kan du gribe den an på den måde?

4. Hvad kan gå galt i din undersøgelse?

Med de to første spørgsmål gør eleven sig
overvejelser på et konkret fagligt, metodisk
niveau. De to næste spørgsmål åbner op for
egentlige videnskabsteoretiske overvejelser.
Spørgsmål 3 handler om at begrunde, hvorfor
eleven har brugt de valgte metoder. Kan de
metoder, der anvendes, overhovedet forløse
de ønskede resultater? Hvilken status har
den viden, som kan indhentes i kraft af
metoderne? Basismodellens fjerde spørgsmål
handler om at åbne for refleksioner over fejl-
kilder, begrænsninger, blinde vinkler, svag-
heder med mere ved den undersøgelse, der
er blevet gennemført. Dette spørgsmål er
helt centralt for videnskabelig tankegang og
angår bevidstheden om, at den viden, man
indhenter i kraft af forskellige metoder, altid
har et moment af usikkerhed; at viden kan
problematiseres og skal efterprøves.

Opsamlende kan man sige, at basis-
modellen giver eleverne en køreplan, der
peger på væsentlige forhold, som en god
undersøgelse må tage stilling til. Støder
eleven ind i uoverkommelige udfordringer

ved et af spørgsmålene, kan det være et tegn
på, at eleven må træde et skridt bagud og
for eksempel justere på elementerne på et
tidligere niveau. Modellen sikrer også en
sammenhæng mellem det, som forfatterne
kalder metodeanvendelse (spørgsmål 1 og 2)
og metametodisk refleksion (spørgsmål 3 og
4). Dette skulle gerne forhindre, at viden-
skabsteoretiske begreber klaskes tilfældigt
på elevens arbejde, som man har hørt det så
tit i AT's papegøjesnak. Som en procesmodel
til tværfagligt projektarbejde vurderer vi, at
modellen er god.

Hvad er basal videnskabsteori?

Dog mener vi ikke, at basismodellen kan stå
alene som et svar på, hvad basal videnskab-
steori er. Det hænger sammen med en større
diskussion om, hvad der overhovedet skal
forstås ved videnskabsteori; en diskussion,
som vi ikke vil åbne her. Lad os i stedet give
et eksempel: Hvad kan gå galt i en under-
søgelse? Eleverne kan komme til at smide
deres bøger væk; de kan have en dårlig
arbejdsproces, hvor de ikke tog sig sammen

fra begyndelsen, hvorfor det hele bare blev noget sjusk; det kan også være, at de fik et dårligt råd af deres vejleder. Ja, der er faktisk meget, der kan gå galt, når man som elev laver en stor opgave. Men giver eleven den slags svar ved eksamen, så går det også galt. For de fleste lærere er det nok indlysende, at det ikke er det, man forstår ved videnskabetsteoretisk refleksion.

Det er altså noget andet, eleven skal have fat i, når der skal svares på, hvad der kan gå galt. Det kan eksempelvis være sådan noget som generalisering på et for spinkelt empirisk grundlag, teoriladethed af observationer, ufuldstændig beskrivelse af eksperimenter, som forhindrer reproducerbarhed, uvderhæftig omgang med empiri eller resultater, det vil sige brud på videnskabelige normer. På det metametodiske niveau (spørgsmål 3) må eleven som minimum kunne skelne mellem muligheder og begrænsninger ved forskellige typer af metoder og tilgange. Det er således ikke alle svar på basismodellens spørgsmål, som er lige gode. Svarene skal være kvalificerede.

Pointen er her, at den type overvejelser, som tæller, når man skal give svar på modellens metametodiske spørgsmål, kun kan formuleres præcist, hvis man er i besiddelse af et nogenlunde veludbygget videnskabetsteoretisk vokabular, samt at man ikke sædvanligvis lærer et sådant vokabular i den daglige faglige undervisning, hvor fokus er på, hvordan metoderne praktisk anvendes. Ikke blot SRP-vejledningens afsnit 'Tilrettelæggelse', men også modellens spørgsmål 3 og 4 forudsætter således indføring i en række videnskabetsteoretiske grundbegreber, før man med rette kan tale om basal videnskabetsteoretisk refleksion. Det samme fremgår af Petersen og Muckadells artikel Videnskabetsteoretisk refleksion som grundlaget for tværfagligt arbejde i almen studieforbere-delse (2014), hvor der præsenteres en begrebslig kategorisering af forskellige typer af metoder og en række af mulige fejlkilder (side 31-34).

At modellen forudsætter videnskabetsteoretiske begreber, gør den ikke dårligere. Tværtimod, vil vi endda sige. Men det er klart, at det skal sikres, at eleverne behersker begreberne, hvilket netop er hovedbudskabet her: Vi vil gøre opmærksom på, at UVM's udmærkede bidrag til en afklaring af, hvad der skal forstås ved basal videnskabetsteori, ikke kan stå alene, og så vil vi opfordre til,

at man på skolerne sikrer, at der bliver taget vare på videnskabetsteorien i overensstem-melse med den hensigt, som læreplanen udtrykker. Lader man basismodellen stå alene, har man nok hjulpet de svageste elever, der kan have gavn af den til at strukturere arbejdet, men man snyder alle andre elever for at gøre sig væsentlige erkendelser om grundtræk ved videnskabeligt arbejde.

Den rigtige organisering

I den daglige faglige undervisning planlægger alle gode lærere en progression og sørger for, at deres elever møder fagets begrebslighed med en eller anden form for pædagogisk systematik. I SRP-forløbet bliver sådan en systematik endnu vigtigere, fordi forløbet vil blive varetaget af forskellige lærere. På mange skoler viste det sig umuligt at varetage videnskabetsteorien i AT. Derfor var rigtig mange lærere så glade for AT-håndbogen, for så kunne man gå uden om det overfaglige og nøjes med at dykke ned i sit eget fags afsnit. Men dermed atomiseredes det overblik, som det tværfaglige arbejde skulle give, og det havde intet med videnskabetsteori at gøre.

Hermed er vi fremme ved det sidste spørgsmål: Hvordan skal undervisningen i videnskabetsteori organiseres, så man sikrer, at eleverne lærer basal videnskabetsteori? Var det svært at få undervisningen i videnskabetsteori op at køre i AT, er der nu ikke nogen vej udenom. Læreplanen siger det: Vi skal. Af hensyn til eleverne havde vi helst set, at Undervisningsministeriet havde udstukket klare rammer for, hvordan undervisningen i videnskabetsteori skulle varetages. Men det har man i sædvanlig udliciterende stil ikke ønsket.

Vi havde også helst set, at UVM havde bestemt, at timerne afvikles af én lærer i et sammenhængende kursus. Med sådan en centraliseret model ville man sikre sig en indføring i videnskabetsteori med klar progression og systematisk tilrettelæggelse. Helt ligesom vi gør, når vi underviser i centrale discipliner i andre fag. Men som det er p.t., hvor også den gældende SRP-vejledning går uden om problemet, vil man formentlig mange steder benytte sig af en decentral model, hvor timerne fortrinsvis vil indgå i arbejdet med de flerfaglige forløb. En sådan organisering indebærer desværre en stor risiko for, at arbejdet med videnskabetsteori negligeres. Man risikerer med andre ord at

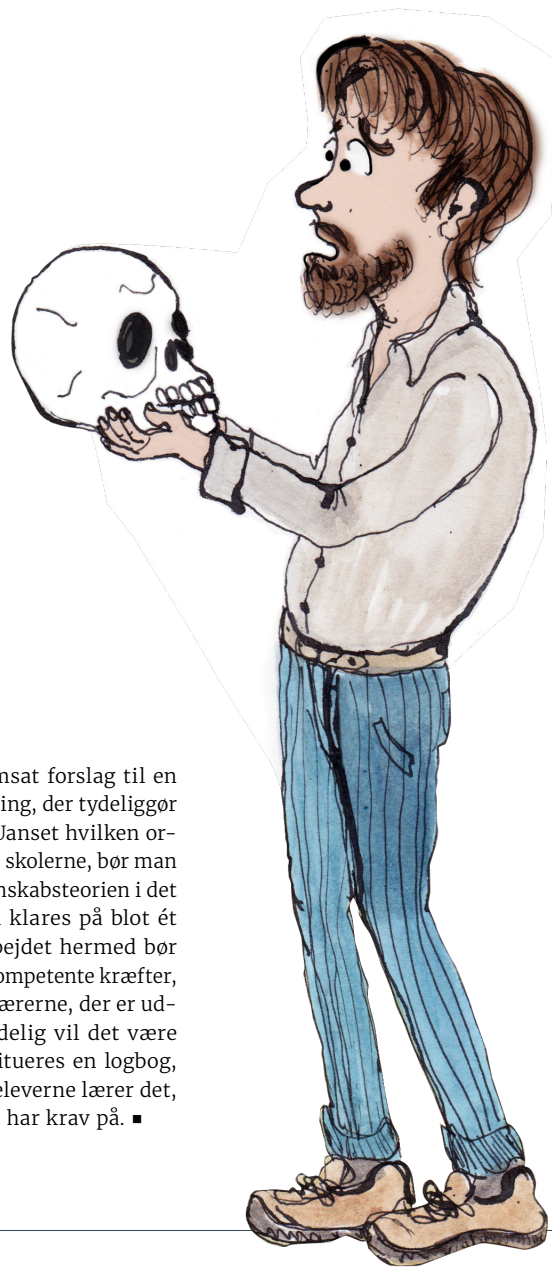

skylle læreplanens barn ud med badevandet, idet basismodellen kan (mis)bruges til at legitimere en SRP-progression, der reelt lader eleverne i stikken i deres arbejde med den overfaglige videnskabsteori.

Derfor er det afgørende, at man understøtter arbejdet med basismodellen med indføringer i elementære videnskabsteoretiske begreber. Det kan oplagt gøres ved hjælp af de udgivelser, der er lavet til formålet, for eksempel Larsen og Skovs Basal videnskabsteori eller bogen Vidensmønstre. De to bøger har små accentforskelle – den første har mere lærebogspræg, den anden er mere anvendelsesorienteret – men fælles for dem er et forsøg på systematisk at fremstille de grundbegreber, som eleverne har behov for til at gøre sig kvalificerede videnskabsteoretiske overvejelser. Kort sagt vil eleverne ikke opnå en forståelse af, hvad videnskabsteoretisk refleksion er, uden systematiske fremstillinger.

Eventuelt decentralt planlagte forløb bør i forlængelse heraf struktureres således, at eleverne sikres indføring i de videnskabsteoretiske grundbegreber, der forudsættes i basismodellen (spørgsmål 3 og 4), samt særskilt hjælp til de aspekter herved, der er relevante for deres projekter. Kun sådan forholder man sig seriøst til læreplanens skelnen mellem videnskabsteori og fagmetoder i SRP-forløbet. Forfatterne til Vidensmønstre

har i øvrigt allerede fremsat forslag til en mulig decentral organisering, der tydeliggør forskellen på de to ting. Uanset hvilken organisering man vælger på skolerne, bør man dog gøre sig klart, at videnskabsteorien i det nye SRP ingenlunde kan klares på blot ét eller et par moduler. Arbejdet hermed bør derfor også varetages af kompetente kræfter, herunder særligt filosofilærerne, der er uddannet i disciplinen. Endelig vil det være ønskværdigt, at der institueres en logbog, så det løbende sikres, at eleverne lærer det, som de ifølge læreplanen har krav på. ■

Litteratur

K. Larsen & C. B. Skov: Basal videnskabsteori, Gyldendal, 2018.

E. N. Petersen og C. S. de Muckadell: "Videnskabsteoretisk refleksion som grundlaget for tværfagligt arbejde i almen studieforbereelse", Nordidactica 1, 2014.

E. N. Petersen og C. S. de Muckadell: "Tværfaglighed, videnskabsteori og Den Videnskabelige Basismodel", GymPæd 2.0 14, 2016.
Rangvid m.fl.: Vidensmønstre – basal videnskabsteori i stx, Systime, 2018.

Brev fra ministeren til Filosofilærerforeningen af 21/11-2016:
<http://www.ft.dk/samling/20161/almudel/buu/spm/38/svar/1360575/1690472/index.htm>

AKTUELLE GL-E-KURSER

DU HAR STADIG MULIGHED FOR AT TILMELDE DIG OG DELTAGE I DISSE KURSER:

Den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse

Tid og sted: den 2.-4. oktober 2018 i Middelfart

Tid og sted: den 5.-7. marts 2019 i Middelfart

Tid og sted: den 1.-3. oktober 2019 i Middelfart

NYHEDER

KURSERNE HERUNDER ER NETOP OPRETTET OG KLAR TIL, AT DU KAN TILMELDE DIG:

Fra 1.g til SRP – Mundtlighed og skriftlighed i dialog med faglige og flerfaglige opgaver

Tid og sted: den 20. september 2018 i Fredericia

Lær at tænke ved at tale – filosofisk dialog som undervisningsværktøj

Tid og sted: den 3. oktober 2018 i Odense

SAMFUNDSFAG

Valg til Europa-Parlamentet i 2019

– EU og demokrati i undervisningen

Tid og sted: den 9. november 2018 i København

HISTORIE

Arbejdsformer og analyseredskaber til historieundervisningen

Tid og sted: den 28. februar 2019 i Odense

MATEMATIK

Årsmøde i Handelsgymnasiernes

Matematiklærerforening

Tid og sted: den 30.-31. oktober 2018 i Aarhus

NYT SKOLEBASERET KURSUS

Nærvær og dannelse i en digital tid

På kurset vil fokus være på, hvordan man i undervisningen kan skabe fælles forpligtende rammer for faglig fordybelse, der kan motivere eleverne til at engagere sig i deres egen læring og dannelse – både individuelt og i samspil med andre.

Arbejdsform: Der veksles mellem oplæg, dialog og gruppearbejde. Deltagerne vil desuden blive præsenteret for pædagogiske ideer og redskaber.

Varighed: typisk 3½ time, f.eks. eftermiddag kl. 12-15.30.

Kursusudbyder: GL-E

GL-E'S NYHEDSBREV

Kender du GL-E's nyhedsbrev? GL-E udsender information om de nyeste kurser direkte til skolerne. Vil du eller din skole have tilsendt vores nyhedsbrev?

Skriv til kursussekretær Lene Daring på ld@gl.org

Læs mere

Kursusinformation og tilmelding på GL-E's hjemmeside gl.org/GLE
Kontakt GL-E på gl-e@gl.org eller telefon **3329 0900**.

TEKST: EMIL EGGERT
SCHERREBECK JØRGENSEN

KULTUR- HELIKOPTEREN

VIL DU OGSÅ GERNE HAVE FINGEREN PÅ PULSEN I FORHOLD TIL NY KUNST OG KULTUR?

Så læs med her, hvor kulturskribent og musik-anmelder ved Dagbladet Information **Emil Eggert Scherrebeck** fremover vil anbefale nye film, tv-serier, plader, podcast og bøger – særligt målrettet mod gymnasielærere.

”Begge mine forældre er gymnasielærere, og jeg anbefaler dem ofte nye kulturprodukter, som de kan bruge i deres undervisning, eller som de måske ligefrem kan bruge som indgange til bedre at forstå deres elever,” fortæller han.

THEIS ØRNTOFT – KLIMAROMAN

”Hver gang jeg ikke distraherer mig selv med ligegyldige gøremål/tænker jeg på apokalypsen/hver gang nogen udtrykker håb for det bestående/får jeg det fysisk dårligt.” Sådan skrev den unge danske digter Theis Ørntoft i sin anmelderroste digtsamling, Digte 2014, som antændte en stemning i litterære kredse om, at vi nu havde fået en stor økodigter. Og på sin egen særlige måde samler hans nye roman, Solar, op på denne klimaorienterede tråd.

I Solar følger vi den unge Theis, der ligeledes er økodigter og skri-velærer på forskellige højskoler. Når han holder foredrag, og eleverne spørger ind til verdens tilstand, svarer han ”det bedste, han har lært.” Men han er mest af alt bare pissetræt af dovne elever, der ikke – som han selv var i sin tid – er i stand til både at feste om natten og møde op til undervisningen.

Theis virker modløs, og ”uden klar grund” beslutter han sig for at gå en tur på Hærvejen. Under vandringen brygger han på betragtninger omkring menneskets plads i naturen og i kosmos, men alt for ofte bliver han afbrudt af sine egne tanker om en eller anden brunhåret piges lækre former. Senere får kødets lyster ham sågar til at flytte ud af hans trygge kulturboble i København, og herfra går det ellers over stok og sten med at få nedbrudt Theis.

Selvom det fortællende jeg for så vidt fylder rigtig meget i Solar, står det menneskelige ikke tilbage som det største i verden i slutningen af romanen. Og dette er måske noget af det, der gør den til en slags økodigtning. For med jegets nedbrydning bliver der plads til det samfundsmæssige og det kosmiske plan i romanen, og dermed lever den i hvert fald op til Theis Ørntofts egen definition af genren.

Det er selvfølgelig ikke første gang i den danske litteraturhistorie, at vi har en selvdestruktiv roman-karakter. Men jeg har ikke set det på denne måde i klimasammenhænge før.

Hvis du bliver hooked, så læs også Theis Ørntofts to digtsamlinger, Yeahsuiten og Digte 2014.
Hvis du ikke bliver hooked, så læs i stedet Helle Helles nye roman de.

THE POST – JOURNALISTERNE SOM HELTE

Med den pressefjendtlige Twitter-konge ved roret i amerikansk politik og med store aktører, der spreder falske nyheder for at påvirke demokratiske valg, er det et godt tidspunkt at lave en storfilm om den frie presses rolle i samfundet. Og det er præcis, hvad Steven Spielberg har gjort med The Post.

Med god gang i Hollywood-patossen fører han os igennem den sande historie om, hvordan Washington Post i starten af 70'erne kom i clinch med Det Hvide Hus omkring den amerikanske deltagelse i Vietnam-krigen.

Det er sådan set New York Times, som først får fingrene i de hemmelige dokumenter, der kan afsløre staten – de såkaldte Pentagon Papers. Men da Det Hvide Hus sætter en juridisk kæp i hjulet på journalistikkens tunge drenge, får underhunden Washington Post pludselig en mulighed for at markere sig som en vigtig avis og slå et slag for den frie presse.

Med The Post understreger Spielberg – for fulde filmvioliner – vigtigheden af, at pressen er uafhængig og kritisk. Filmen er derfor et godt udgangspunkt for at tale om journalistikkens rolle i vores tid.

Hvis du bliver hooked, så kan du se eller gense Alle præsidentens mænd fra 1976, der handler om, hvordan journalister fra Washington Post afslører Watergate-skandalen.

Hvis du ikke bliver hooked, så kunne den kommende Marvel-film Avengers, hvor det er super-heltene, der er heltene, måske være noget.

BLANK – NY UNGDOMS- SERIE PÅ NRK

Ella er 19 år gammel og bor i Oslo. Hun er færdig med gymnasiet og arbejder i et havecenter. Hun har en kæreste, Mats, og hun er lidt forvirret over det hele. Så hun glemmer at søge ind på et studie, inden fristen er overskredet.

Det er ikke meget, vi på nuværende tidspunkt ved om den nye ungdomsserie fra NRK. Men Blank tager i hvert fald fat, hvor NRK's enorme hit Skam slap. Og alt tyder på, at karaktererne får lov til at folde sig ud som hele, komplekse mennesker.

Blank bliver også udgivet, ligesom Skam gjorde. På hjemmesiden blank.p3.no – det skal skrives uden www – uploader de løbende små videoklip og sms-korrespondancer imellem seriens karakterer.

Hvis du bliver hooked, bør du se eller gense Skam.

Hvis du ikke bliver hooked, så glæd dig til anden sæson af The Handmaid's Tale, der burde komme i løbet af foråret.

Nu kan du læse master i matematik på SDU i Odense

Den nye masteruddannelse er særligt tilrettelagt for gymnasielærere og ingeniører, der er i job og som ønsker undervisningskompetence i matematik.

Uddannelsen har fokus på understøttende anvendelse af it i undervisningen, og der indgår et kursus i diskret matematik. Begge dele er elementer i gymnasireformen.

Optagelseskrav:

- 2 års erhvervs erfaring (typisk som matematiklærer på en gymnasial uddannelse)
- Teknisk/naturvidenskabelig kandidatuddannelse
- 30 ECTS matematik på universitetsniveau. Ud af de 30 ECTS skal 20 ECTS indeholde differential- og integralregning, lineær algebra og sandsynlighedsregning og statistik

Studiestart:
September 2018

Læs mere om
uddannelsen og ansøgning
www.sdu.dk/master

SDU

DET NATURVIDENSKABELIGE
FAKULTET

GL's sekretariat svarer hver dag på spørgsmål fra medlemmerne. Gymnasieskolen bringer fremover nogle af de spørgsmål, der har en bred relevans og interesse for medlemmerne.

Faderorlov

Jeg skal være far til maj og har hørt, at der er kommet nye regler for de to ugers orlov, faderen har ret til i forbindelse med fødslen, så man ikke længere behøver at holde dem samlet. Er det rigtigt?

Tina Barming, konsulent i GL, svarer:

Ja, det er korrekt.

Reglerne er ændret med virkning fra den 1. januar 2018, således at en far eller medmor fremover har mulighed for efter aftale med arbejdsgiver at afholde de to ugers orlov fleksibelt inden for de første 14 uger efter fødslen. Det nye er altså, at dagene kan holdes enkeltvis, hvis arbejdsgiver vil indgå en aftale herom.

Søgningen til gymnasierne

Jeg har talt med mine kolleger om, hvad vi kan forvente af søgningen til gymnasierne de kommende år. Kommer der et stort fald i ungdomsårgangene?

Anette Rachlitz, konsulent i GL, svarer:

Antallet af elever, der søger gymnasiet, afhænger af flere elementer. Det afhænger for eksempel af de unges interesser og uddannelsesvalg, politiske udmeldinger og beslutninger som indførel-

sen af adgangskrav på de gymnasiale uddannelser, der træder i kraft i næste skoleår. Herudover hænger det sammen med antallet af unge, der forlader grundskolen. I år er antallet faldet på landsplan med omkring en halv procent. Søgningen til de gymnasiale uddannelser er faldet mere end det, primært fordi en større andel har søgt EUX i det kommende skoleår. Bag landstallene findes der store forskelle mellem byer og mellem institutioner.

Ser vi længere ud i fremtiden, forventes der store udsving i antallet af unge. Antallet falder frem til 2021 med knap to procent og stiger frem til 2025 til samme niveau som 2017. Herfra dykker det frem til vendepunktet i 2031, hvor årgangen på landsplan er 12 procent mindre end i dag. Hvis søgningen til de gymnasiale uddannelser kun afhang af ungdomsårgangene, vil søgningen falde med knap 150 klasser på landsplan i 2031.

skriv

Har du et spørgsmål, som du mener, at andre medlemmer også kan have glæde af at få besvaret, er du velkommen til at sende det til gymnasieskolen@gl.org – så vil GL's konsulenter besvare det.

TILMELD DIG nyhedsbrevet

Modtager du ikke
Gymnasieskolens
nyhedsbrev?

På gymnasieskolen.dk
kan du tilmelde dig det
ugentlige nyhedsbrev
og følge med i nyheder,
debat og blogindlæg om
den gymnasiale verden.

Jørgen Poulsen 1941-2018

Jørgen blev født i Humlum i 1941 og voksede op i et typisk vestjysk fiskermiljø med skolegang hver anden dag i de første fem år. Mellemskolen på Struer Statsgymnasium beskrev han med karakteristisk lune som det voldsomste indgreb nogensinde i hans personlige frihed – en fordobling af arbejdstiden!

Efter studentereksamen studerede Jørgen idræt i København og senere det nye fag statskundskab i Aarhus. I 67 blev den allerførste samfundsfaglige gren etableret på Århus Statsgymnasium som forsøg, og her fik Jørgen lov til at undervise i det nye, spændende fag.

Jørgen blev i 1982 fagkonsulent i samfundsfag og satte sig der markante spor for eksempel i forberedelsen af valgfagsgymnasiet med start i 1988 – ikke mindst i faget erhvervsøkonomi. En opgave, der krævede politisk fornemmelse og intuition, og hvor Jørgen svømmede som en fisk i vandet.

I 1986 blev Jørgen rektor på Skanderborg Amtsgymnasium. Et job, han bestred i 20 år. Ved sin tiltræden som rektor gjorde Jørgen sit skolesyn meget klart: Gymnasieskolen må ikke isolere sig fra et samfund i hastig udvikling, men skal tværtimod indgå i et dynamisk samspil hermed. Som visionær rektor så Jørgen behovet for at ændre gymnasiets klassiske rolle i industrisamfundet til et gymnasium, hvor de kommende studenter skulle kunne agere i informationsamfundet, og man skulle derfor i langt højere grad udvikle elevernes selvindsigt og –tillid, målrettethed, samarbejdsevne og kreativitet.

For Jørgen var en konsekvens af sådanne ændringer, at skolebygningerne måtte ændres, så der blev rum for nye undervisningsformer. Det lykkedes Jørgen at overbevise Århus Amt om at afsætte midler til ombygning af alle amtets gymnasier, så der blev plads til eleverarbejdspladser og studieområder.

Jørgen Poulsen var en pioner i samfundsfag og i gymnasieskolen og en særdeles dygtig og vellidt rektor. På trods af den store professionelle arbejdsbyrde bevarede han hele livet igennem evnen til at nyde sin personlige frihed til at mene noget, være noget for familie og venner, bygge hus, holde have – også hos sine to piger. Jørgen var om nogen et helt menneske, som hvilede i sig selv.

Æret være Jørgen Poulsens minde.

Forhenværende rektorer Ole Fjord, Lars Scheibel og Eigil Dixen

DIGITAL DANNELSE ER ET MUST

Forfatteren afliver to myter om børn og unges forhold til it. Den første er, at børn og unge er såkaldt digitale indfødte, og den anden, at det er spild af tid at arbejde med digital dannelse i skolen. Ingen af delene passer. Selvom det ofte hævdes, at børn i dag fødes med en mobiltelefon eller iPad i hånden, så betyder det langtfra, at de er fortrolige med anvendelsen af it. Undersøgelser viser, at unges it-kundskaber er meget mangelfulde. Det gælder både teknisk set og at kunne forholde sig kritisk til, hvad de møder på nettet. Digital dannelse er derfor vigtig. Og det er skolens opgave at ruste eleverne til den digitale virkelighed.

Forfatteren har flere gode pointer. Én går ud på, at digital dannelse ikke kan læres i en traditionel lærercentreret klasseundervisning. Det skal ske i en scenariedidaktisk sammenhæng, der rummer et fagligt læringsmål og et kommunikativt produktmål. Det vil sige, at eleverne skal arbejde direkte med it-produktioner. Det kunne være oprettelsen af en hjemmeside, hvor eleverne får en række faglige og tekniske kvalifikationer og samtidig oplæres til samarbejdende, kommunikerende og producerende kompetencer. Kun ved at arbejde direkte med it kan eleverne lære om, hvordan de skal forholde sig til it-produkter og de mange farer, der ligger gemt i den komplekse og fragmenterede it-virkelighed.

En anden pointe er, at man i forbindelse med it bør udvide den traditionelle tekstanalyse ved at se på deiksis, der betyder, hvordan teksten peger ud i verden, tekstens anvendelse af metaforer og tekstens modalitet, der drejer sig om, hvad der opfattes som godt, sandt og nødvendigt. På den måde lærer eleverne at arbejde kritisk med tekster, de læser på internettet.

Bogen er en fin og lettilgængelig indføring i nødvendigheden af digital dannelse i skolen.

PÆDAGOGIK

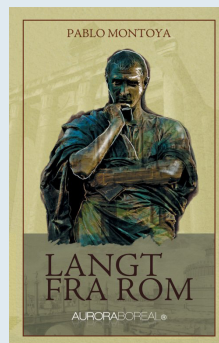
Titel: Digital dannelse

Forfatter: Jeppe Bundsgaard

Forlag: Aarhus Universitetsforlag

Pris: 130 kr., 72 sider

Vurdering og anmeldelse: Stig F. Sørensen

ET VÆLD AF PERSPEKTIVER

Pablo Montoyas *Langt fra Rom* er et eksempel på, hvordan prosaen ikke bare kan leve, men lever i samhørighed med poesien. Værket er inddelt i 40 kapitler fordelt på 106 sider og har som udgangspunkt den romerske forfatter Ovids eksil til Tomis.

Montoya giver et nutidigt syn på Ovids eksil i hans stil. Kapitlerne er et afgrænset hele og kan ligesom Ovids digte i samlinger som *Bitterligheder* og *Eskapader* læses enkeltvis eller successivt. Stilen minder også om Ovids, og det er i den forstand, jeg vil sige, at prosaen lever med poesien. Det her er en oplagt perspektivtekst til ikke bare Ovid og det litterære eksil, men antikken som helhed, idet Montoya refererer til den antikke kultur i bredest mulig forstand og trækker på alt fra pythagoræisk filosofi og mysteriereligioner til mødet med de fremmede, barbarerne. Alt dette med et nutidigt syn, der er med til at aktualisere antikken for det moderne publikum.

Oversættelsen er uden alt for mange fejl, dog er Thales fra Milet blevet til Talet fra Milet, og Hyginus er blevet til Higinio, men det ændrer ikke ved, at man hos Montoya kan finde et væld af perspektiver til den antikke litteratur. Jeg kan derfor kun give værket mine bedste anbefalinger.

OLDTIDSKUNDSKAB

Titel: Langt fra Rom

Forfatter: Pablo Montoya

Forlag: Auroraboreal

Pris: 199 kr., 117 sider

Vurdering og anmeldelse: Sebastian Maskell Andersen

SOMMERHUS I HJERTET AF TOSCANA

Idyllisk beliggende i autentisk bjerglandsby mellem Pisa og Firenze tæt på Lucca. Ca. 120 kvm, 8 sovepladser (3 soverum), stort køkken-alrum med pejs, skøn tagterrasse med udsigt over dalen. Priser fra 4.000 kr. Yderligere info og kalender ses på hjemmesiden.

Kontakt: Gorm Carson, tlf. 22724958, mail: villamedicina1@gmail.com

Se husets hjemmeside: villamedicina.dk

SOMMERHUS PÅ TOPPEN

Sommerhus til leje i det solrige "skagensklima", midt i klitnaturen, vest-syd-øst-terrasser, to soverum, ugenert beliggenhed. 300 m til stranden. Hjorths Hotel i nærheden. Uger 26, 27, 33 og flere.

Fordelagtig pris!

Kontakt: exorientelux4@hotmail.com

ANDEL AF BYHUS I PROVENCE

Var, Provence: 1/3 af charmerende byhus i tre etager centralt beliggende i Bagnols-en-Forêt 20 km fra Middelhavet sælges. Velfungerende dansk ejerforening. Bestående af køkken-alrum, soveværelse, gæsteværelse, stue, bad og toilet samt kælder og solterrasse. Velegnet til udflugter til kysten og i bjergene.

Henv. Rie.houmand@hotmail.com +4530295437

ANDALUSISK CHARME

Hus nord for Malaga i hvid landsby med plads til 8 personer udlejes. Huset har aircondition, og landsbyen har en attraktiv kommunal svømmingpool. Halv times kørsel til lufthavn, Malaga by og kysten.

Kontakt: Karsten Sonne, mobilnummer: 20666976.

SOMMERHUS PÅ BORNHOLM

Sommerhus 6 km uden for Rønne udlejes privat. Der er entre, toilet med brusebad, fyrrum med vaskemaskine, køkken med komfur, køleskab, fryser og bordopvaskemaskine, stue med spiseplads, lille køjerum med to sovepladser, og soverum med dobbeltseng. På 1. sal er et rum med dobbeltseng, spiseplads med udsigt over marker og hygge-krog. Der er barneseng, højstol, fjernsyn og dvd-afspiller. Haven er en 1.000 kvm naturgrund flere dejlige kroge, æbletræer og bålplads. Der er 7 km til stranden.

Pris 3.900 kr. pr. uge i skolernes sommerferie, 3.000 kr. andre uger. Ledigt uge 25, 26, 27, 29, 30, 31 og 32.

Kontakt: pernille.rudbeck@gmail.com Mobil: 30861028

markedsplads**g**

Her kan indrykkes ikkeerhvervs mæssige annoncer. Maks. 40 ord plus overskrift. Teksten oprettes på gymnasieskolen.dk/markedsopslag. Skriv derefter en mail til gymnasieskolen@gl.org med angivelse af, hvilke blade annoncen skal i. Annoncen koster 150 kr. per blad, som skal indbetales på bladets konto i Lån & Spar på 0400 - 402 059 4042 (husk at angive navn) senest dagen før deadline. Se deadline i kolofonen på side 3 her i bladet eller på gymnasieskolen.dk.

MØD OS PÅ
facebook

Find Gymnasieskolen og Gymnasieskolernes Lærerforening på Facebook på den fælles side Gymnasielærer.

Hvad er jeres drømmerejse?

Hvad vil I undres over?

ALFA TRAVEL

Hvad er jeres faglige mål?

Vores team er klar til at hjælpe!

BOOK STUDIEREJSEN 2019 NU!

Der er nu for alvor åbnet op for booking af studierejser til de fleste rejsemål i foråret 2019. Jo før I begynder jeres planlægning, jo større er chancen for at opfylde jeres ønsker mht. blandt andet rejsemål, budget, rejsedatoer og udvalg af indkvartering.

Bestil tilbud på jeres rejse allerede idag!

Husk deadline for fotokonkurrencen 2018

Vil I deltage i Alfa Travels fotokonkurrence om 5.000,- kr. til et valgfrit klassearrangement, så husk at indsende jeres bidrag senest den 15. juni 2018.

(mere info på www.alfatravel.dk/fotokonkurrence.html).

- Studierejser med afsæt i jeres faglige mål
- Unikt udvalg af spændende programmuligheder
- Fast kontaktperson og dialog fra start til slut
- 24/7 adgang til jeres rejsedokumenter i Alfa Gaten

ALFA TRAVEL

KONTAKT OS OG FÅ ET TILBUD TLF. 8020 8870 - INFO@ALFATRAVEL.DK

Student & Business TOURS
SPECIALIST I STUDIEREJSER

Kulturelle FIRENZE

TLF. 7020 9160 | INFO@SBTOURS.DK | WWW.SBTOURS.DK

Berlin.....	fra kr. 995
London.....	fra kr. 1450
Edinburgh....	fra kr. 1495
Budapest.....	fra kr. 1650
Barcelona....	fra kr. 1895
Geneve.....	fra kr. 1950
Malaga.....	fra kr. 2095
Athen.....	fra kr. 2250
Rom.....	fra kr. 2495
Lissabon.....	fra kr. 2595
Reykjavik....	fra kr. 3095
New York.....	fra kr. 4650

Oplev Firenze i Italien
- Renæssancens vugge
- Galileo og da Vinci

Spændende studiebesøg
Uffizierne, vingårde, geometriske anlæg, matematikmuseum, Pisa og Siena

Pris er inkl. fly Milano/bus Firenze t/r og 4 nætter med morgenmad

fra kr. 2495

KRAKOW FRA KR. 1.590,-

LISSABON FRA KR. 2.190,-

BARCELONA FRA KR. 1.615,-

DUBLIN FRA KR. 1.715,-

STUDIHEREJSER MED INDHOLD

euro tourist 98 12 70 22 • info@eurotourist.dk • www.eurotourist.dk

Hasseris Gymnasium & IB World School har til huse i smukke bygninger fra 1972, der er tegnet af arkitekterne Jacob Blegvad og Henning Jørgensen. Institutionen er beliggende i et åbent område i den sydvestlige del af Aalborg og med et opland, der er i befolkningsmæssig udvikling og vækst.

Rektor

Hasseris Gymnasium & IB World School er en udviklingsorienteret institution med internationalt udsyn. Vi søger en ny rektor, som vil være rollemodel med fokus på visioner og formulering af ambitioner for gymnasiets udvikling med afsæt i en stærk samarbejdskultur, der hviler på faglighed, tillid og medansvar på alle niveauer.

Hasseris Gymnasium udbyder den almene studentereksamen (STX) og den internationale studentereksamen International Baccalaureate (IB). Skolen er kendetegnet ved en kultur præget af høj professionel kapital, et engageret personale, gennemsigtighed og tryghed for både elever og ansatte.

Den nye rektor skal have fokus på fortsat at sætte Hasseris Gymnasium på dagsordenen og sikre, at skolen også fremadrettet har en relevant og attraktiv profil for gymnasieelever i Aalborg og omegn. Rektor er skolens ansigt udadtil og skal sikre og videreudvikle gymnasiets gode samarbejdsrelationer med andre ungdomsuddannelser, grundskoler, videreuddannelses- og kulturinstitutioner, offentlige forvaltninger og virksomheder. Hasseris Gymnasium ønsker desuden at videreudvikle en bred international profil i såvel IB som STX.

Vi har brug for en professionel og bredt velfunderet karakter med en uhøjtidelig ledelsesstil og en holdning til almindelse. Rektors opgave er at sikre et strategisk udsyn og varetage det overordnede ledelsesansvar for drift og udvikling af pædagogiske og administrative opgaver med reference til bestyrelsen og ministeriet. Det er væsentligt, at rektor har solid undervisnings- og ledererfaring fra undervisningssektoren.

Tiltrædelse

1. oktober 2018

Ansøgning

Ansøgninger mrk. "Rektor Hasseris Gymnasium" sendes til BP@hasseris-gym.dk, senest d. 29. maj 2018 kl. 10:00. Uddybende oplysninger om stillingen kan findes på www.hasseris-gym.dk eller ved at kontakte bestyrelsesformand Mogens Rysholt Poulsen på tlf. 22 15 14 44.

HASSERIS GYMNASIUM & SCHOOL

– en verden åbner sig

Hasserisvej 300 - 9000 Aalborg - Tlf.: 96 32 71 10

LÆRERE MED KANDIDATGRAD

søges til Steiner-HF i Kvistgård

Er du klar til at tænke nyt, og vil du sammen med os være med til at skabe nye muligheder for vores elever?

Lige nu søger vi lærere med kandidatgrad til at undervise i fagene:

- Matematik
- Geografi
- Biologi
- Samfundsfag
- Religion
- Kemi
- Fysik

OM OS

Vi er en friskole, der bygger på Rudolf Steiners pædagogik. Skolen har 13 klasser – de to ældste klasser udgør Steiner-HF.

Vi har undervisning i mange fagområder. Foruden boglige fag, har vi fag som kunst, musik og håndværk.

Vi har endvidere vuggestue, børnehave, SFO og klub tilknyttet skolen.

Vi har 300 elever samt et kollegium af engagerede lærere med en fælles pædagogisk grundforståelse, der sigter på uddannelse af hele mennesket. Endelig har vi en fantastisk beliggenhed i Kvistgård med næsten egen station og en smuk skov i baghaven.

OM DIG FORESTILLER VI OS

- at du har en kandidatgrad i mindst ét af de ønskede fag
- at du interesserer dig for steinerpædagogik
- at du har undervisningserfaring samt et pædagogikum, men det er ikke et krav

Som lærer på vores Steiner HF forventer vi, at du bidrager positivt og engageret til at gøre de unge rustet til at møde fremtiden, og at du indgår i et forpligtende fællesskab med dine kollegaer.

Send venligst en motiveret ansøgning med CV **senest d. 25. maj 2018** til koordinator og kommende rektor Anette Jørnung: anj@steinerskolen-kvistgaard.dk

Vi forventer at holde ansættelsessamtaler i uge 22 og frem.

Løn og ansættelsesvilkår følger gældende overenskomst

Læs mere om skolen og HF på:

www.steinerskolen-kvistgaard.dk og www.steinerskolerne.dk

RUDOLF
STEINER
SKOLEN
KVISTGÅRD

VIL DU GERNE I KONTAKT MED DIN KOMMENDE NYE MEDARBEJDER?

Kombinér din jobannonce i magasinet Gymnasieskolen med en online jobannonce på Gymnasieskolejob.dk, et joblink på Gymnasieskolen.dk og et joblink i Gymnasieskolens nyhedsbrev som udsendes ugentligt.

På den måde får du en endnu mere effektiv og målrettet eksponering af dit stillingsopslag over for både aktive og passive jobsøgende.

Vil du vide mere – så kontakt

Rosendahls Mediaservice
Sofia Malta Velling
tlf.: 76 10 11 55 eller
e-mail: smv@rosendahls.dk

rosendahls
print · design · media

Få en lærer med på studieturen

GRATIS*

Bestil jeres studietur nu, og spar penge! På en række destinationer med afrejse fra hhv. København og Aalborg, kan I, i bestemte uger i september og oktober, få én lærer **GRATIS** med på studieturen.

Fra København

Dublin • London • Rom • New York •
Malaga

Fra Aalborg

Barcelona

Begrænset antal pladser, så kontakt os allerede NU! Tilbudet gælder ved min. 20 elever | * Værdi max. 3.000 kr.

Når du køber studieturen hos BENNS, får du:

55 års erfaring • Lave priser • Skræddersyet produkt • Tidsbesparelse •
Hjælp til fagligheden • Egen rejsekonsulent • 24H vagttelefon

Ring på 65 65 65 63
group@benns.dk
benns.dk

BENNS

NYE BØGER til nye læreplaner

Læs mere på
lru.dk

Ny udgave

Bjarning Grøn, Philip Kruse Jakobsen
og Jette Rygaard Poulsen

Aktiv fysik C er nu udgivet i nyt, moderniseret layout og mindre format. Teksten er revideret og udvidet med et nyskrevet artikel om exoplaneter.

Aktiv fysik C inspirerer eleverne til en aktivt undersøgende og reflekterende tilgang til faget. Bogen er opbygget som korte, problemorienterede og spørgsmålsdrevne artikler, der tager udgangspunkt i dagligdags eksempler.

Er velegnet til både stx, hf, htx og eux.

En god hjælp gennem hele studietiden

Hans Marker, Lars Andersen, Carsten Ladegaard Pedersen
og Steffen Samsøe/180 sider

Denne stærkt reviderede 3. udgave er skræddersyet til det nye grundforløb på htx og stx – og er også velegnet til NF på hf. Bogen introducerer naturvidenskabens begreber og metode gennem konkrete eksempler og øvelser. Indeholder nyt billedmateriale, minileksion og flere nye emneopslag, bl.a.:

- Systematiske og tilfældige afvigelser
- Antal betydende cifre og afrunding
- Anvendelse af bestemmelsesnøgler
- Skriftlighed i naturvidenskab og en skabelon til rapporter.